ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμὸς 16 — 'Εν Κωνσταντινουπόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 2 Μαΐου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | 'Εκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

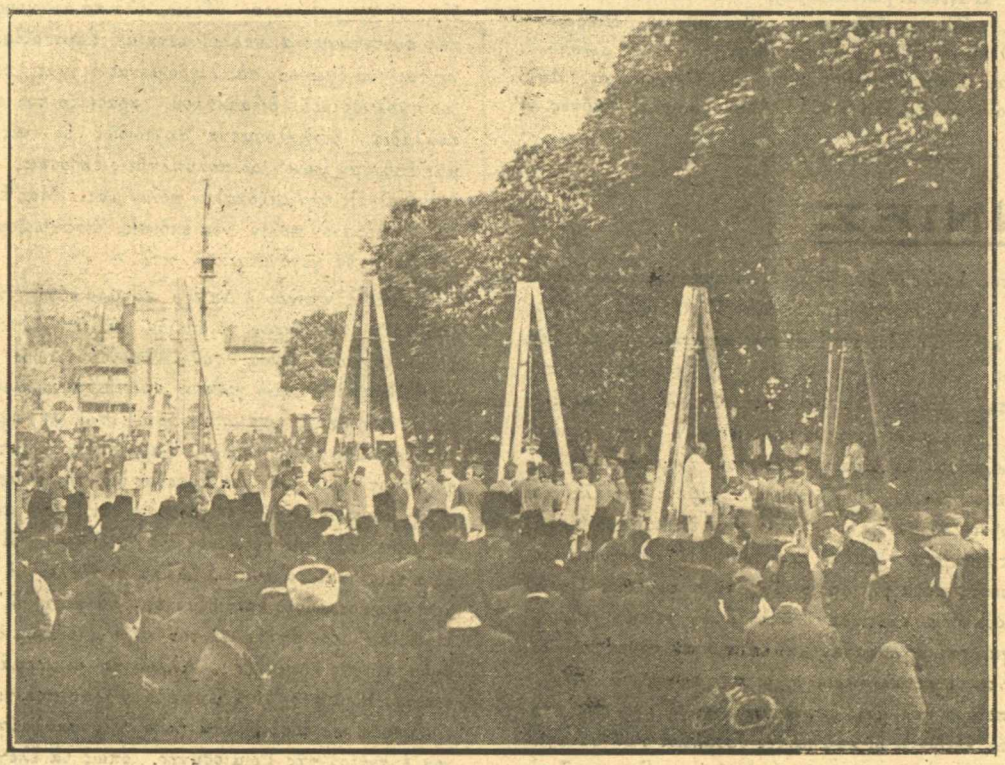

'Εκ τῶν τελευταίως ἀπαγχονισθέντων.

Ο "ΕΠΙΚΑΙΡΟΣ"

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

Γραφεῖα: Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ.	30
»	» ταῖς Ἐπαρχίαις.	»	40
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ.	10

ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἀξιότιμοι κ. κ. συνδρομηταί μας ἵνα μᾶς ἀποστείλωσι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν εἴτε διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς, εἴτε εἰς ὀθωμανικὰ γραμματόσημα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Πεννιές. *— Ν. Βασιλειάδου,* ***Ἡ ἑορτὴ τῶν ἀνθέων.*** *— Ν. Μπέλλα,* ***Ὁ σοσιαλισμὸς ὑπὸ Χριστιανικὴν ἔποψιν.*** *(τέλος), — Ζ. Φυτίλη,* ***Ἡ Νίτσα.*** *(ἀπόσπασμα), — Ο. Μπεκέ,* ***Ἡ πεντάμορφη.*** *— Α. Κόρακα,* ***Ὄνειρο.*** *— Τυμφρηστοῦ,* ***Ἡ ἐξομολόγησις.*** *— Ὑπατίας,* ***Εἷς Ἄγγλος ποιητής.*** *— Γρ. Ξενοπούλου,* ***Μαργαρίτα Στέφα,*** *(μυθιστόρημα), —* ***Ὀλιγόστιχα, Λύσεις αἰνιγμάτων, αἰνίγματα κτλ. Ἀλληλογραφία, εἰκόνες.***

ΠΕΝΝΙΕΣ

Ἡ ἑορτὴ τῶν λουλουδιῶν, τῆς Πρωτομαγιᾶς, ἐωρτάσθη καὶ ἐφέτος μετὰ τῆς συνήθους ζωηρότητος. Πολὺ πλῆθος ἐπροχώρησεν καὶ πεζῇ ἐξεχύθη εἰς τὴν μαγευτικὴν κοιλάδα τοῦ Κεάτ-χανέ. Ὅλοι ἔφερον ἄνθη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς κομβιοδόχης των. Πολλοὶ ἐπέβησαν τριζουσῶν βωβαμαξῶν καὶ ὑπὸ τοὺς ἤχους μανδολινάτας ἐπορεύθησαν ἅμα τῇ αὐγῇ εἰς τὴν μυροβολοῦσαν κοιλάδα. Ἐκεῖ τοὺς ἀνέμενε τῆς ἀηδόνος ἡ ἠχήεσσα φωνή. Ὁ ἥλιος μόλις εἶχε ἀνατείλει καὶ τὰ διάφορα ἀνθοροροῦντα πλήθη κατέλαβον ἐπιτήδειους θέσεις. Καὶ ἤρξατο τὸ φαγοπότι καὶ τὸ τραγοῦδι. Ἡ σφριγῶσα νεότης συνηδελφοῦτο μετὰ τῆς σφριγώσης γυναικὸς φύσεως. Πολλὰ ἀθῶα ἀγριολούλουδα ἐκόπησαν ὑπὸ ἁβρῶν χειρῶν, πολλαὶ πονηραὶ μαργαρῖται ἐγλύκαναν καὶ ἐπίκρανάν τρυφερὰς καρδίας. Ἠκούοντο οἱ μεταλλώδεις ἦχοι τῆς φωνῆς τῶν παρθένων, τοὺς ὁποίους πολλάκις ἐπανελάμβανεν ἡ ἠχὼ τῆς πρασίνης κοιλάδος, ἐθεῶντο οἱ λάμποντες ὀφθαλμοὶ των συναγωνιζόμενοι ὡς πρὸς τὴν λαμπρότητα μὲ τὸν μεγάλον τοῦ οὐρανοῦ ὀφθαλμόν. Καὶ ὅμως κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν τῶν ἀνθέων παρετηρήθη σπουδαία ἔλλειψις ῥόδων. Φαίνεται τὸ σύμβολον αὐτὸ τῆς ἀθωότητος ἤρχισε νὰ ἐκλείπῃ ἀπὸ τὴν τόσον ὡραίαν, ὅσον καὶ δυστυχῆ ἡμῶν πόλιν. Παρημελήθη καὶ αὐτὸ ὅπως παρημελήθησαν τόσα ἄλλα...

— Ἐπίσης καὶ εἰς τὰς μαγευτικὰς Πριγκηπονήσους καὶ εἰς τὸν ἀειθαλῆ Βόσπορον ἡ κίνησις τῶν φιλεόρτων δὲν ὑπελείπετο. Ὁ κόσμος ὅλος ὅστις συνεκινήθη ἀπὸ τόσα καὶ τόσα γεγονότα, ὅστις διῆλθε πολλὰς ἡμέρας νευρικῆς ἀνησυχίας καὶ ἀδιαλείπτων τρόμων ἀπήλαυσε τὸν πρωτομαγιάτικο ἥλιον, ἀνέπνευσε τὴν πρωϊνὴν αὔραν μετὰ μεγαλητέρας δίψης ἀπὸ τὰ παρελθόντα ἔτη. Τὰ πηγαινοερχόμενα ἀτμόπλοια, τὰ ὁποῖα ἐστολίζοντο διὰ πρασίνων ᾠδῶν, ἦσαν πλήρη ἐπιβατῶν, τὸ δὲ ἑσπέρας κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν οἱ ἐπιβάται ἐγέμισαν τὴν πόλιν μὲ τραγούδια καὶ λουλούδια τῆς ἐξοχῆς.

— Λαμπρὰ καὶ ἀνδρικὴ ἦτο ἡ στάσις τοῦ ἐν Σμύρνῃ διαπρεποῦς δικηγόρου καὶ λογίου ἐκ τῶν σεβαστοτάτων κ. Ἐμμανουηλίδου διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὰ ὀθωμανικὰ δικαστήρια. Ἐπὶ τέλους πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ὅλοι οἱ Ἕλληνες δικηγόροι δὲν γνωρίζουν τὴν γαλλικήν, οὔτε πρέπει νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ μάθουν τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν. Εἴμεθα ἑπτὰ ὅλα ἑκατομμύρια, τὰ ὁποῖα ὁμιλοῦμεν ἑλληνικά, διατὶ λοιπὸν νὰ μὴ γίνεται ἡ παραχώρησις ὅπως ὁ δικηγόρος μας μᾶς ὑπερασπίσῃ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον τοὐλάχιστον εἰς τὴν γλῶσσαν μας; Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐπεκράτησαν σοφώτεραι γνῶμαι καὶ ἐξεδόθη ἤδη διαταγὴ ὅπως τοῦ λοιποῦ εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα, ἐκεῖ ὅπου γίνεται χρῆσις τῆς γαλλικῆς νὰ γίνεται καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Τοῦτο ὅμως τὸ ἀναγράφομεν μὲ ἐπιφύλαξιν.

— Τὰ περίφημα συλλάδια τῶν διαφόρων ἱστοριῶν τοῦ ἐκπτώτου Σουλτάνου Ἀβδοὺλ Χαμὶτ αὐξάνονται καὶ πληθύνονται καὶ κατακυριεύουν τὸν κοσμάκη. Ὅλαι αἱ ἀνοησίαι, ὅλαι αἱ βρωμερώτεραι ὕβρεις, ὅλα τὰ ἀνήκουστα ψεύδη κακῶς συντεταγμένα, στολιζόμενα μὲ ἀσυνταξίας, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ἐγείρουν τὰς λιγδωμένας τρίχας καὶ τοῦ ὀλιγώτερον σχολαστικοῦ διδασκάλου, ἀραδιάζονται εἰς ἀκαλαίσθητα φυλλάδια, διαλαλούμενα βροντωδῶς ἐν ταῖς ὁδοῖς. Καὶ δὲν μᾶς ἔρθασαν μόνον αἱ πολυπληθεῖς ἐκδόσεις, αἵτινες μαγειρεύονται εἰς τὴν φιλόκαλον πόλιν μας. Μᾶς ἔρχεται καὶ ἀπὸ τὴν ἰοστέφανον πόλιν νέα ἔκδοσις, διοφημιζομένη ὡς περιέχουσα ἀληθῆ γεγονότα κτλ. κτλ.

— Εἰς τὸν οἶλον «Λαὸν» ἐδημοσιεύθη τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἕνα ἄρθρον, τὸ ὁποῖον μᾶς ὑπενθύμισε ζωηρότατα τὸν περίφημον ἥρωα τοῦ Ἀλφόνσου Δωδέ. Τιτλοφορεῖται «Οἱ Ρωμιοί» καὶ ὁ γράφων ἐπιτίθεται δριμέως ἐναντίον κάποιου φάσματος, τὸ ὁποῖον σείει τὴν μαχαιράν του ὕπερθεν τῆς κεφαλῆς τῶν Ρωμιῶν. Ταράσσεται διὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου, ταράσσεται διὰ τὴν σημερινὴν στρατιωτικὴν δύναμιν ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ἐπάγεται ὅτι οἱ Ρωμιοὶ δὲ φοβοῦνται τὶς κρεμάλες, δὲ ζαρώνουνε, δὲν κρύβουνε τὴν ἀξία τους καὶ τὰ λοιπά. Ἀλλὰ τί ἤθελεν ὁ ἐπὶ ἀνεμομύλου ἀρθρογράφος οὗτος ἐπιτιθέμενος, νὰ εἴπῃ δι' ὅλων τούτων; Ποῖος σήμερον βγῆκε νὰ τοῦ πῇ ὅτι ὁ Ρωμιὸς φοβᾶται ἢ δὲ φοβᾶται τὶς κρεμάλες; Ἄλλως τε οἱ κρεμάλες ἐστήθησαν διὰ τὸν Ρωμιόν; Ἡ ἡ μετερνίχειος πολιτικὴ του ἠδυνήθη εἰσδύουσα εἰς δυσθεώρητα βάθη ν' ἀνακαλύψῃ κάτι ἐρχόμενον ἐναντίον τῆς Ρωμιοσύνης, ὅπως τὰ ἔλεγε τὸν Ἑλληνισμὸν ὁ φίλταρος «Λαὸς» καὶ τὸ κάτι αὐτὸ ἐπροθυμοποιήθη νὰ καταπολεμήσῃ διὰ τοῦ ἄρθρου του τούτου, τοῦ ὁποίου ὅπως ἡμεῖς ἐθαυμάσαμεν τὴν ἔξοχον συνάρτησιν, θὰ θαυμάσῃ καὶ ὁ λοιπὸς κόσμος;

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

Ἡμην στὸ παράθυρο προχθὲς ὅταν διὰ πρώτη φορὰ ἤκουσα ἕνα πωλητὴ νὰ φωνάζῃ:

— Ἄνθη, ἄνθη! Μυροβόλα ἄνθη!

Ἐνόμισα πῶς ὁ ἀρχαῖος πολιτισμὸς περνᾷ ἀπὸ τὸν δρόμο. Ὁ πολιτισμὸς μὲ τὰ πολύχρωμα, τὰ δροσοπέταλα, τὰ μυροβόλα ἄνθη! Ἀλλοίμονον! Ἀπὸ πολλοῦ ἡ Φύσις ἔχασε τὴν λατρεία της, καὶ τὰ ἄνθη ἔχασαν τὴν ἑορτή των. Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος παρεστράτησε πολὺ καὶ ἡ αἰσθητική, ἡ φαντασία ἔχασαν κάθε σύμβολο καὶ κάθε ἔμπνευσι.

Ἐνθυμοῦμαι στὴν ἀρχαία ἐποχὴ ποῦ ἑωρτάζοντο τὰ Ἀνθεστήρια. Τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας ἐόρταζε ἡ πόλις τὴν ἑορτὴ τῶν ἀνθέων. Ἐπρόβαλλε ἡ φύσις ἀπὸ τὸν ὕπνο τοῦ χειμῶνος καὶ νέο σφρῖγος, νέα ζωή, νέα δύναμις παντοῦ ἐκυκλοφόρει. Ἡ αἰωνία δύναμις ποῦ συμβολίζει τὸ ἄνθος καὶ ἡ βλάστησις.

Ὁ κλεισμένος ναὸς τοῦ Διονύσου ἄνοιγε τότε τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς. Καὶ τὸ ἱερὸ ἄγαλμα τοῦ Θεοῦ ποῦ φέρει τὴν γονιμοποίησι καὶ τὴν μέθη μετεφέρετο νύκτα καὶ μὲ μυστηριώδη σιωπὴ στὸ ἱερὸ τοῦ Κεραμεικοῦ. Ἦτο ἡ νύκτα τῆς Δυνάμεως.

Ὁ Ἥλιος ἔκρυπτε τὰς χρυσᾶς του ἀκτῖνας τὴν ἄλλην ἡμέραν. Ἐβράδυασε. Καὶ εἰς τὸ Κεραμεικὸ ἐσχηματίσθη δλοφώτεινος ἡ μεγάλη λαμπαδηφορία. Ὅλη ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν μὲ φῶτα, μὲ πυροσύς, μὲ κρόταλα, μὲ κουδούνια περιέχυνε παντοῦ ἄνθη καὶ ἐσκόρπιζε χαρὰ καὶ εὐθυμία. Ἐώρταζε τὰ ἄνθη, τὴν βλάστησιν, τὸ σπάργος τῆς Φύσεως. Ἡ ἱερὰ πομπὴ ἐκίνησε.

Μικροὶ καὶ μεγάλοι, παρθένες καὶ γραῖαι ἦσαν στεφανωμέναι μὲ λουλούδια. Τραγούδια στὸν ἔρωτα, στὸν Θεό, στὴν καλὴ φιληνάδα ἠκούοντο ἀπὸ παντοῦ. Καὶ ἀπὸ πανέρια ἀνθέων ἐπετροβολοῦντο ἄνθη εἰς ἀτελεύτητο ἀνθοπόλεμο. Ὦ ἡ βροχὴ τῶν ἀνθέων καὶ τὸ ἄρωμα!

Πολλοὶ ἔφεραν προσωπίδας καὶ συμβολικὰς παραστάσεις τῆς Μυθολογίας. Ἦσαν Σάτυροι, ἦσαν Πᾶνες, ἦσαν Σιληνοί. Καὶ ἐχόρευαν, ἐπηδοῦσαν, ἔλεγαν στίχους, ἐπείραζαν τοὺς τυχόντας καὶ ἔλεγαν τὰ ἐξ ἀμάξης στὸ πλῆθος. Ὁλόκληρος σειρὰ ἁμαξῶν γεμᾶτες ἀπὸ λουλούδια καὶ ἀπὸ κομιστὰς ἠκολούθει. Καὶ εἰς τὸν δαιμονισμένο αὐτὸν συμβολισμὸ τῆς ἀνοίξεως χορεύτριαι γυναῖκες καὶ τραγουδίστριαι ἑταῖραι παρίστανον μετεμφιεσμέναι, τὰς Ὥρας, τὰς Νύμφας, τὰς Μαινάδας. Ὦ ἡ πομπὴ τῆς νεότητος, τῆς τρέλλας!

Θριαμβευτικὸ καὶ ἀνθοστολισμένο τὸ ἅρμα τοῦ Διονύσου ἐφέρετο εἰς τὸν ναὸ τοῦ αἰωνίου Θεοῦ. Καὶ ἐκεῖ λευκοφορεμένη, μὲ ἀνθοστέφανο ἀτὸ κεφάλι, κρατοῦσα σκῆπτρο καὶ κυδόνι, ὡς ἡ μέλλουσα οἰκοδέσποινα καὶ μητέρα, ἔφθανε τῶν Ἀθηνῶν ἡ αἰωνία νύμφη. Ἦτο ἡ σύζυγος τοῦ ἄρχοντος βασιλέως ἀντιπροσωπεύουσα τὰς ἀθηναίας γυναῖκας. Ἑπτὰ δεξιᾷ καὶ ἑπτὰ ἀριστερᾷ γεραραί, ὡς κυρίαι τῆς τιμῆς, ἀπὸ τὴν ἀθηναϊκὴ ἀριστοκρατία συνάδευαν τὴν νύμφη.

Ὁ συμβολικὸς γάμος τῆς πρώτης ἀρχόντισσας τῶν Ἀθηνῶν μὲ τὸν ἀόρατο Θεὸ τῆς Ἀνοίξεως ἔγινε. Ἡ θυσία ἐτελέσθη εἰς τὸν βωμὸν καὶ ἡ νύμφη θὰ ἔμενε στὸ Ἱερὸ ὅλη τὴν νύκτα. Ἀπόλυτος σιωπὴ ἐδῶ. Ἕνα παλληκάρι μετεμφιεσμένο εἰς δαίμονα Κῶμο καὶ μὲ προσωπίδα ἐφρούρει ἔξω ἀπὸ τὸ Ἱερὸ τὸ ἄσυλο τοῦ νυμφικοῦ κοιτῶνος. Τίποτε ἄλλο. Αἱ γεραραὶ ἀφῆκαν τὸν ναὸ καὶ τὰ πλήθη ἐκώμαζαν ἔξω.

Κρασί, κρασί! Εὔοιαν. Βάκχε, εὔοιαν! Κρασί!

Ἐφάναζαν ἀπὸ παντοῦ καὶ ἄφθονο κρασὶ ἐκιρνᾶτο εἰς ὅλους. Ἀνθοστόλιστοι ἀσκοὶ γεμάτοι οἴνου περιεφέροντο εἰς τοὺς πανηγυριστὰς καὶ στοιχήματα ἐγίνοντο ποῖος θὰ ρουφήσῃ περισσότερο. Ὅποιος ἐκέρδιζε ἔπαιρνε στεφάνι κισσοῦ δῶρον. Οἱ ἑλλανοδίκαι ἔκριναν τὴν νίκη. Κάποιος πότης κοιλαρᾶς ὑπόσχεται νὰ ρουφήσῃ μονορροῦφι ἕνα μέτρο. Ἐπάτησε εἰς ἕνα γεμᾶτο γλυστερὸ ἀσκὸ καὶ χωρὶς νὰ γλυστρήσῃ ἐρρούφησε ἕνα μέτρο ἀπνευστί.

Εὖγε! εὖγε! ἐξεφάνησαν ὅλοι καὶ ὁ σαλπιγκτὴς ἐσάλπισεν ἐκ νέου.

Κρασί, κρασί! ἐφάναζε ἄλλος.

Ἡ σάλπιγξ ἐσάλπισε καὶ ἐμπρὸς στὸ καγχᾶζον καὶ παῖζον πλῆθος ὁ πότης σηκόνει ἕνα τεράστιο ἀσκὸ καὶ πίνει, πίνει, πίνει!

Εὐοῖ, εὐάν! Ὑπέρευγε!

Φωνάζουν ὅλοι. Καὶ σαλπίζει ἡ σάλπιγξ καὶ διαγωνίζονται τὰ πλήθη εἰς τὴν μέθη, εἰς τὴν κραιπάλη. Πανηγυρίζουν τοὺς Χόας. Ὦ ἡ ἀτελεύτητος πόσις, ἡ ἀκόρεστος ἡδονή! Ἀπὸ τὸ μυστηριῶδες σφρῖγος, ἀπὸ τὴν Δύναμι εἰς τὴν Ἀπόλαυσι. Ὦ Βάκχε!

Εἰς αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα Ἀνθεστήρια ἐταξείδευσε ὁ νοῦς μου ὅταν προχθὲς ἤκουσα τὸν πωλητὴ μὲ ἕνα μεγάλο ἀρωματισμένο πανέρι νὰ φωνάζῃ:

— Ἄνθη, ἄνθη. Μυροβόλα ἄνθη!

Ἐσκέφθηκα πῶς προωδεύσαμε ὀλίγο. Ἄλλοτε τὰ ἄνθη ἐπωλοῦντο εἰς τοὺς δρόμους μόνον τὴν Πρωτομαγιά. Αὐτὴ ἔμενε μοναδικὸ ἀπομεινάρι τῆς παλαιᾶς ἑορτῆς καὶ τοῦ ἔρωτος τῆς Φύσεως. Καὶ ὁ ποιητὴς τότε μόνον καλεῖ τοὺς ἐραστὰς νὰ δρέψουν τοὺς ναρκίσσους. Τότε σύρει τὸν συριὸ χορὸ ἡ πρώτη τοῦ χωριοῦ ἀνθοστεφανωμένη. Τὴν Πρωτομαγιά. Ἐσκεπτόμην τὸ γλυκό μου ὄνειρο ὅταν ἔσβυνε τοῦ πωλητοῦ ἡ φωνή.

— Ἄνθη, ἄνθη. Μυροβόλα ἄνθη!

Φαναρι. **Νικόλαος Βασιλειάδης.**

Ν. ΜΠΕΛΛΑ

ΠΕΡΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ ΥΠΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος ἐκ τοῦ ἀριθ. 15).

Ὁμιλοῦντες ἀπὸ βήματος ἑλληνικῆς λέσχης περὶ δράσεως ἑλληνικῆς ἐν σχέσει μὲ τὸν σοσιαλισμὸν θὰ ἦτο σοβαρὰ παράλειψις ἂν δὲν ἐγένετο μνεία ὅτι ὁ πρῶτος σκαπανεὺς τοιαύτης ἀνθρωπιστικῆς μεταβολῆς καὶ προφήτης μιᾶς κοινωνίας τοῦ μέλλοντος στηριζομένης ἐπὶ ἀρχῶν δικαιοσύνης καὶ ἀμοιβαίας ὑποστηρίξεως εἶνε ὁ καὶ μέχρι σήμερον ἀκαμάτως ἐργαζόμενος καὶ ὁ διὰ τοῦ μνησθέντος περιοδικοῦ του παλαίων κατὰ τῆς φαγαιδένης ταύτης τοῦ σημερινοῦ πολιτειακοῦ πολιτεύματος, καὶ προσπαθῶν διὰ παντοίων θυσιῶν ν' ἀναρριπίσῃ τὴν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἕλληνος ἔμφυτον διαίσθησιν παντὸς ὑψηλοῦ καὶ εὐγενοῦς ἰδεώδους. Τὸν σκαπανέα τοῦτον, ἅπαν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ, διὰ τῆς τακτικῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἐξόχου περιοδικοῦ του «Ἔρευνα.» Διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν ὕπαρξιν τοιούτου ἀνθρωπιστικοῦ καὶ μορφωτικοῦ συγγραφέως λέγω ὅτι ὀνομάζεται **Πλάτων Δρακούλης.**

Πρὸ εἰκοσιπέντε περίπου ἐτῶν ἐκδίδων ἐν Ἀθήναις τὸ «Ἄρδην,» ἔγραφε:

«Ὅτι παράγει διὰ τῆς ἐργασίας του ὁ ἄνθρωπος ἀνήκει εἰς αὐτόν, οὔτε ὀλιγώτερον οὔτε περισσότερον. Κατ' αὐτὸν τὸν νόμον δύναται μόνον καὶ μόνον νὰ διατηρηθῇ ἡ ἰσορροπία εἰς τὴν ἀπολαβὴν ὅλων. Ἡ αἰτία τῆς κοινωνικῆς ἀθλιότητος εἶνε ἡ ἔλλειψις τῆς ἰσορροπίας ταύτης, διότι οἱ μισθοὶ ἐν γένει τοὺς ὁποίους λαμβάνουν οἱ ἐργαζόμενοι ἀντιπροσωπεύουν ὀλιγώτερον τῆς ἀξίας τῆς ἐργασίας των, ἡ δὲ διαφορὰ μεταβαίνει εἰς ἄλλους καὶ οὕτω συσσωρεύονται τὰ χρήματα καὶ σχηματίζεται ἡ γένεσις τοῦ κέρδους τῶν τόκων, καὶ τῶν εἰσοδημάτων, ἄδικος δηλαδὴ πηγή. Ὑπὸ τὸ ὄνομα κέρδος, τόκος, εἰσόδημα ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὸ παραγωγὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς αὐτόν. Ἐντεῦθεν ἡ πτωχεία καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ ἐγκλήματα τῶν ἡμερῶν μας. Ὥστε τὸ σύστημα αὐτὸ τῶν μισθῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν κερδῶν ἀφ' ἑτέρου δὲν ἁρμόζει εἰς ἀληθινὸν πολιτισμόν.

Ἐν τῇ σημερινῇ κοινωνικῇ τάξει πᾶσα πρόοδος, πᾶσα ἐφεύρεσις, πᾶσα νέα μηχανὴ δὲν ὠφελεῖ τοὺς ἐργαζομένους, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας κεφάλαια. Τοιουτοτρόπως ὅλα τὰ μέσα τῆς παραγωγῆς περιορίζονται εἰς τὰς χεῖρας τῶν κεφαλαιούχων. οἵτινες κατ' οὐσίαν διευθύνουν ὅλην τὴν βιομηχανίαν, τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πολιτείαν, καὶ εἶνε οἱ πραγματικοὶ δεσπόται τῶν ἐργαζομένων, τοὐτέστι τοῦ ἔθνους, διότι ἔθνος δικαιοῦνται νὰ λέγωνται μόνον οἱ ἐργάται καθ' ὃ παράγοντες πᾶν ὅ,τι συντηρεῖ τὸ ἔθνος. Ὑπὸ τὸν τοιοῦτον μηχανισμὸν τῆς κοινωνίας ἕκαστος τείνει δι' ὅλων τῶν δυνάμεών του νὰ προαγάγῃ τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ἄτομον διὰ νὰ συναγωνίζεται πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἄλλο εἶνε ἅμιλλα ἥτις ἀναδεικνύει ὅλους καὶ ἄλλο συναγωνισμὸς εἰς τὸν ὁποῖον πίπτουν θύματα ὅσοι δὲν ἔχουν μεγάλας δυνάμεις εἰς τὰς χεῖράς των. Αἱ περιοδικῶς συμβαίνουσαι οἰκονομικαὶ κρίσεις εἶνε φαινόμενα τοῦ συναγωνισμοῦ τούτου. Ὁ συναγωνισμὸς εἶνε ὁ ἐξαλείψας πάντα τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ καθιερώσας ἀντ' αὐτῶν τὴν πεζότητα καὶ τὴν ὑλοφροσύνην, ὁ φυγαδεύσας τὴν συναίσθησιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας καὶ καταστήσας ὅλας τὰς κοινωνικὰς σχέσεις ἐμπόριον. Δὲν διέπει λοιπὸν τὸν βίον μας κοινωνικὴ τάξις — ἀλλ' ἐπικρατεῖ πλήρης κοινωνικὴ παραλυσία.»

Καὶ ἐξακολουθεῖ:

«Βεβαίως ἡ σημερινὴ κοινωνικὴ κατάστασις δὲν θὰ ἐξακολουθήσῃ διὰ παντός. Ἡ ἱστορία καὶ ἡ ἐπιστήμη διδάσκουν ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ. Ἡ εἰς τὰ ἀρχαῖα κράτη ἐπικρατοῦσα κοινωνικὴ τάξις ἦτο σύστημα τῆς **δουλείας,** κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ κύριος εἶχεν ἐξουσίαν νὰ μεταχειρίζεται ὅπως ἤθελε τοὺς δούλους του καὶ νὰ τοὺς φονεύῃ ἐὰν ἤθελεν. Ἀπὸ τὸ σύστημα τῆς δουλείας ἡ κοινωνία μετέβη εἰς τὸ σύστημα τῆς **δουλοπαροικίας,** κατὰ φυσικὴν ἐξέλιξιν καὶ συνεπείᾳ τῆς ἐξεγέρσεως τῆς ἀνθρωπότητος. Κατὰ τὸ σύστημα τῆς δουλοπαροικίας ὁ κύριος δὲν εἶχε πλέον ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ δούλου ἀλλ' ὅμως ὁ δοῦλος ἦτο ἀναπόσπαστος ἀπὸ τὰ κτήματα τοῦ κυρίου. Εἰς τοὺς χρόνους τοὺς μεταξὺ τῆς δουλείας καὶ τῆς δουλοπαροικίας ἦτο κατάστασις μεταβατική, κοινωνική τις ἀποσύνθεσις ὁμοιάζουσα μὲ τὴν σημερινήν. Σήμερον ἡ δουλοπαροικία δὲν ὑπάρχει καὶ εὑρισκόμεθα εἰς μεταβατικὴν ἐποχήν. Μεταβαίνομεν ὁλοὲν εἰς νέον τι σύστημα τὸ ὁποῖον δὲν θὰ βραδύνῃ ν' ἀρχίσῃ διότι ἡ κοινωνικὴ παραλυσία ἔφθασε εἰς τὸ κατακόρυφον καὶ ἡ ἐξέγερσις τῶν ἀνθρώπων καθίσταται γενική. Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἐποχῆς μας εἶνε οἱ **μισθοί,** μ' ἄλλας λέξεις ὁ ἀτομισμός. Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς νέας ἐποχῆς θὰ εἶνε ἡ πλήρης ἀμοιβὴ ἢ μ' ἄλλας λέξεις ὁ σοσιαλισμός.»

Τοιαῦτα ἐπροφήτευεν πρὸ ἑνὸς τετάρτου αἰῶνος ὁ πολύτιμος οὗτος Ἕλλην, τοῦ ὁποίου—ἂς μ' ἐπιτραπῇ ἡ παρέκβασις — τὸ ἐθνικὸν ἐγκόλπιον ὅπερ φέρει τὸν τίτλον «Ἔρευνα» ἂν ἐγράφετο εἰς ξένην γλῶσσαν, ἀντὶ τῆς ἑλληνικῆς, δὲν θὰ ὑπῆρχεν οἰκογένεια ἥτις νὰ μὴ τὸ ἔχῃ ὡς τακτικὸν ἀνάγνωσμα καθ' ἑκάστην κύκλῳ τῆς τραπέζης εἰς ἐπήκοον τῶν τέκνων της τὰ ὁποῖα εἶνε ἀνάγκη νὰ γαλουχηθοῦν ἀπὸ τρυφερᾶς ἡλικίας μὲ τοιαῦτα ἰδεώδη ἀνθρωπιστικά. Εἶνε πόνος ψυχῆς ἀληθῶς νὰ σκεφθῇ τις ὅτι ὅπου ἀγνοεῖται ἡ ὕπαρξις τοιούτων σελίδων, εἰς ἑλληνικὰς ἐννοῶ ἑστίας, θριαμβευτικῶς κάμνουν τὴν παρέλασίν των ἀπὸ τοῦ μαγειρίου μέχρι τοῦ boudoir, ἀνήθικα δημοσιεύματα οἷον ἐφημερὶς «Φρου-Φρού», φυλλάδια Σύλλογος Ἀγάμων καὶ παρόμοια.

Εἰς τοὺς φιλοτίμους, ἠθικοὺς καὶ χριστιανοὺς πατέρας καὶ μητέρας συνιστῶ χάριν τῶν τέκνων των καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων τὸ πολύτιμον τοῦτο περιοδικὸν τὴν «Ἔρευναν».

Ἡ ἀνάγνωσις τοιούτων βιβλίων μορφωτικῶν καὶ δημιουργικῶν χαρακτῆρος μιᾶς νέας γενεᾶς ἀνδρῶν ὀρθοφρονούντων καὶ δυναμέων νὰ σκέπτωνται Χριστιανικῶς δηλ. εὐγενῶς εἶναι ὁ θεμέλιος λίθος ἐφ' οὗ περίβλεπτον καὶ ἐξοχον προώρισται ν' ἀνεγερθῇ τὸ οἰκοδόμημα τοῦ **γνησίου** Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ σημερινοῦ **κιβδήλου** τοιούτου· δύναται δέ τις ἀσφαλῶς νὰ προείπῃ ὅτι ἡ γενεὰ τοῦ μέλλοντος ἥτις θ' ἀναγράψῃ ἐπὶ τῆς σημαίας της τὸ κορυφαῖον τοῦ ἀνθρωπισμοῦ ρητὸν **«Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους»** μελετῶσα παρωχημένων ἐποχῶν σελίδας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ σελίδας τοῦ πολιτισμοῦ, θ' ἀδυνατῇ νὰ ἐξηγήσῃ πῶς ἦτο δυνατὸν οἱ ἄνθρωποι τοῦ 1909, νὰ θεωρῶσιν ὡς Χριστιανικὰ κέντρα, τὴν Ρώμην μὲ τὸ Βατικανόν, τὸ Φανάριον μὲ τὸ Πατριαρχεῖον, τὴν Μόσχαν, τὴν Καταβρυγίαν ἢ τὴν Ἱερουσαλήμ.

Καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη ἀναγκαίως ἐλεύσεται οὐχὶ διότι τὴν θέλουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ σοσιαλιστικοῦ ἰδεώδους, ἀλλὰ διότι τὴν θέλει ἡ Ὑπερτάτη **Δύναμις** ἡ διευθύνουσα τὴν Δημιουργίαν.

Τὴν θέλει ὁ Θεός, ὅπως καλοῦμεν, ἡμεῖς οἱ ἁπλοῖ τὴν Δύναμιν ταύτην, τὴν θέλει ἡ ἐξέλιξις ὅπως λέγει ὁ ἐπιστήμων, τὴν θέλει **ἡ ἀνάγκη** ὅπως λέγει ὁ φιλόσοφος. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὅλοι συμφωνοῦσι εἰς τὸ ἀναπόδραστον τῆς ἐλεύσεως τῆς ἡμέρας ταύτης ἥτις ἔσται ὁ πλησιέστερος σταθμὸς εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ Μεγάλου κέντρου τῆς Ἠθικῆς, τοὐτέστι τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὃν ματαίως σήμερον καὶ ἀτελεσφόρως καταγίνονται νὰ ἑρμηνεύσουν διὰ δογμάτων καὶ τύπων Μεσαιωνικῶν — ὃς δ' εἰπεῖν — καὶ διὰ διαπληκτισμῶν οἱ χρυσοϋφάντους περιβεβλημένοι ἀμφιέσεις καὶ διὰ ψευδο-μαργαριτῶν καὶ λιθαρίων ἐστεμμένοι ὀπαδοὶ τοῦ ἀσκεποῦς **Ναζωραίου.**

Ἐπισπεύσωμεν τὴν ἡμέραν ταύτην τοῦ μέλλοντος μὴ ἐπαναπαυόμενοι μόνον ἐπὶ τῆς βραδείας τῶν πραγμάτων ἐξελίξεως.

Ναί! βοηθήσωμεν τὴν ἠθικὴν ἐξέλιξιν ἥτις προχωρεῖ ἀκαταπαύστως, ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν φυσικήν.

Τὸ πρὸ ἑκατομμυρίων αἰώνων φυτὸν καὶ ζωόφυτον διῆθλεν ἀπείρους φάσεις φυσιολογικῆς κλίμακος μέχρις οὗ φθάσει εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ προανθρωπίνου ὄντος. Ἀπὸ τῆς καταστάσεως ταύτης μέχρι τῆς ἐποχῆς μας ὅλα τὰ διαρρεύσαντα ἑκατομμύρια τῶν ἐτῶν ἐσημείωσαν ἕκαστον ἕνα βαθμὸν προόδου πρὸς τὸν ἀνθρωπισμόν.

Καὶ προχωροῦμεν ὁλοέν.

Θὰ εἴμεθα ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ περιπλανωμένου, Ἰουδαίου, ἂν ἡ ἀνθρωπότης τῆς ἐξελίξεως δὲν ἔβαινε χωροῦσα εἰς τὸ Ἄπειρον, ἀνταλάσσουσα ἀπὸ ἐποχῆς εἰς ἐποχὴν σφαίρας γνώσεως ἀφυπνιζούσης τὰς συνειδήσεις καὶ βαθμιαίως πλησιάζουσα εἰς τὴν Δικαιοσύνην καὶ τὴν Ἀλήθειαν.

Ναί! ἀπὸ τοῦ τρωγλοδύτου μέχρι τοῦ ἀνθρώπου τῆς καλλιτεχνίας, μέχρι τοῦ Αἰοχύλου, καὶ Ραφαὴλ καὶ Μπετχόβεν· ἀπὸ τοῦ ἡμιαγρίου Τομπουκτοῦ μέχρι τοῦ φιλοσόφου καὶ τῶν γιγάντων τοῦ ἀνθρωπισμοῦ μέχρι τοῦ Κομφουκίου, καὶ Πυθαγόρα καὶ Σωκράτους καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Victor Hugo, θ' ἀναβῶμεν ὅλοι τὰς βαθμίδας τῆς τελειότητος οἵαν ὠνειροπόλησε διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος ὁ ἥρως τοῦ Γολγοθᾶ ἢ — τοῦθ' ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὸν ἀμείλικτον νόμον τῆς ἠθικῆς ἐξελίξεως — δὲν θ' ἀναβῶμεν.

Μονομερὴς ὅμως πρόοδος ἢ ἐξαιρετικὴ χάρις διὰ προνομιούχους τάξεις, δὲν ὑπάρχει.

Καὶ ἀπὸ τῆς σκέψεως ταύτης ὁρμώμενοι καταλήγομεν, ἀδιστάκτως πιστεύοντες ὅτι ὁ Σοσιαλισμὸς ἤτοι ὁ Γνήσιος Χριστιανισμὸς εἶνε ἡ ΑΝΑΓΚΗ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ.

ΠΕΝΤΑΜΟΡΦΗ

Πεντάμορφη, ἕνας ἄρχοντας ἂν ἀποκτοῦσε ἐσένα,
Στὰ καστανά σου τὰ μαλλιὰ θὰ σοῦχε σκορπισμένα
Διαμάντια ποὺ τὰ κέρδισαν μιᾶς γενεᾶς καϋμοί.
Μαργαριτάρια στὸ λαιμὸ θὰ σοῦχε κρεμασμένα,
Διπλὰ τριπλὰ περάσματα, ποὺ θᾶχε τὸ καθένα
Τοῦ ναύτη ποὺ τὰ ψάρεψε τὸ αἷμα γιὰ τιμή.

Πεντάμορφη, γιὰ σένανε, μέσ' σ' ἅγιο μοναστήρι,
Θὲ νἀκλεφτε ὁ καλόγερος τὸ πιὸ χρυσὸ ποτῆρι,
Τῆς Παναγιᾶς τὰ τάματα καὶ τὰ παλιὰ φλουριά.
Θὰ λησμονοῦσε ἀπ' τὸν καϋμὸ νὰ σκούξῃ τὴν καμπάνα,
Καὶ ξεχασμένη, κ' ἔρημη τοῦ Ναζωραίου ἡ μάνα
Χρόνια μπροστά της θἄβλεπε σβυσμένα τὰ κεριά.

Πεντάμορφη, γιὰ σένανε, θὰ γίνουνταν κομμάτια
Τὸ πιὸ περήφανο παιδὶ τοῦ Ρήγα τοῦ τρανοῦ·
Σιμά σου θὰ λησμόναγε καὶ πύργους καὶ παλάτια,
Καὶ θὰ προσκύναγε τρελλὰ τὰ ὁλόγλυκά σου μάτια,
Ποὺ καθρεφτίζουν ἄκακα τὴ χάρη τ' οὐρανοῦ.

Πεντάμορφη, τοῦ βασιλιᾶ θὰ στόλιζες τὸ θρόνο,
Καὶ τοῦ Μεγάλου Μάρτυρα θὰ γλύκαινες τὸν πόνο,
Πεντάμορφη, στοῦ Γολγοθᾶ τὸν ἄγριο τὸ γκρεμνό,
Ἀντὶς νερό, θὰ ζήταγε τὰ φλογερά σου χείλια,
Ἐκεῖνος θὰ σοῦ χάριζε τοῦ κόσμου τὰ βασίλεια,
Κι' αὐτὸς τὸν Οὐρανό.

Ὅμηρος Μπεκές.

Η ΝΙΤΣΑ

Ἀπὸ τὸ λίαν προσεχῶς ἐκδιδόμενον νέον δρᾶμα «*Ἡ Νίτσα*» τοῦ διακεκριμένου δραματογράφου μας κ. Ζ. Φυτίλη, ἀποσπῶμεν τὴν ὡραίαν ταύτην καὶ πλήρη τραγικότητος σκηνήν, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν «*τοῦ Ἐπικαίρου*» Πρὸς τοῦτο ὅμως ἐλάβομεν τὴν συγκατάθεσιν τοῦ εὐγενοῦς λογογράφου ὅπως μὴ διατηρήσωμεν ἐν τῷ ἀποσπάσματι τοῦτο τὸ ὀρθογραφικόν του σύστημα.

Μία μικρὰ περίληψις σημείων τινῶν πρὸς ἀκριβεστέραν κατανόησιν τοῦ παρατιθεμένου κρίνεται ἀναγκαία.

Ἡ Νίτσα ἀγαπᾷ τὸν παιδικόν της φίλον Νῖκον καὶ ἀνταγαπᾶται ὑπ' αὐτοῦ· Ὁ πατὴρ ὅμως τῆς Νίτσας κατ' οὐδένα τρόπον στέργει νὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα του εἰς νέον ἀνήκοντα εἰς κατωτέραν κοινωνικὴν τάξιν, τοῦ ὁποίου ἡ οἰκογένεια ἦτο ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἐπιθυμεῖ δὲ νὰ τὴν ὑπανδρεύσῃ μετά τινος μεγαπλούτου περασμένης ἡλικίας. Ἡ Νίτσα ὅμως ἀρνεῖται. Θέλει τὸν Νῖκον, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τέλους ὁ πατήρ της πείθει νὰ εἴπῃ εἰς τὴν κόρην του ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ τὴν νυμφευθῇ·

ΝΙΤΣΑ ΚΑΙ ΝΙΚΟΣ

Νῖκος. *(Μπαίνοντας σταματᾷ ὠχρὸς καὶ συγκινημένος στὴν πόρτα). Νίτσα!...*

Νίτσα. *(Τρέχει λαχταριστὴ πρὸς τὸ Νικο). Νικο!... (Τοῦ πιάνει τὰ χέρια καὶ τὸν κοιτάζει μὲ πάθος στὰ μάτια). Εἶσαι εὐχαριστημένος;...*

Νῖκος. *(Ἀστεισμένος). Τί;*

Νίτσα. *Ἔλα! (Τὸν φέρνει καὶ καθίζουνε). Πέ μου... Τί θέλεις νὰ μοῦ πῇς;*

Νῖκος. *(Τὸ ἴδιο). Μοῦ εἶπανε... ὅτι θέλουν... νὰ σὲ παντρέψουν μὲ τὸ Βανέλη.*

Νίτσα. *(Ζωηρή). Ἄφησε τὸ Βανέλη... Τί σοῦ εἶπανε γιὰ μᾶς;*

Νῖκος. *(Τὸ ἴδιο). Ναί!... Μοῦ εἶπανε...*

Νίτσα. *Νὰ παντρευτοῦμε;... Ἔ;...*

Νῖκος. *Ναί!... Μοῦ τὸ εἶπανε κι' αὐτό...*

Νίτσα. *Κ' ἐσύ, τί λές;*

Νῖκος. *(Σὰν σὲ ὄνειρο). Ἐγώ;!...*

Νίτσα. *(Μὲ λαχτάρα). Ἐσὺ βέβαια... Πὲ λοιπόν!...*

Νῖκος. *(Τὸ ἴδιο). Ἐγώ, Νίτσα... σ' ἀγαπῶ!...*

Νίτσα. *(Ξεκαρδίζεται νὰ γελᾷ). Χαχά! Χαχά!... Θαρρεῖς; ποῦ δὲν τὄξερα;... Τί θέλεις; τὸ λοιπόν;... Νὰ μάθῃς ἂν σ' ἀγαπῶ κ' ἐγώ;...*

Νῖκος. *Τὸ ξέρω!...*

Νίτσα. *(Σηκώνεται). Τότε πᾶμε... Ἔλα...*

(Ὁ Νῖκος πιάνει τὸ κεφάλι του σὰν ζαλισμένος).

Νίτσα. *Θέλεις νὰ τοὺς φωνάξω;... (πηγαίνει νὰ χτυπήσῃ τὸ κουδοῦνι).*

Νῖκος. *(Σὰν νὰ ξυπνᾷ ἀτὸ τὸ ὄνειρο). Ὄχι!... Στάσου σὲ παρακαλῶ... Ἀκόμα δὲν εἴπαμε ὅτι εἴχαμε νὰ ποῦμε...*

Νίτσα. *(Ἀνυπόμονη). Τί;... Λέγε λοιπόν!...*

Νῖκος. *(Λυπημένος). Αὐτὸ ποῦ ἔχω, Νίτσα, νὰ σοῦ πῶ... εἶναι πικρό... πολὺ πικρό!..*

Νίτσα. *(Ἁρπᾷ τρομαγμένη τὰ χέρια του.) Τί;*

Νῖκος. *(Σηκώνεται μὲ θέληση.) Εἶναι ἀδύνατο νὰ σὲ πάρω γυναῖκά μου;...*

Νίτσα. *(Ἐμβρόντητη.) Γιατί;...*

Νῖκος. *Γιατὶ δὲν πρέπει!..*

Νίτσα. *(Σαστισμένη.) Τί θὰ πῇ δὲν πρέπει; Γιατί δὲν πρέπει;... Ἔχεις κανένα ἐμπόδιο;.. Μήπως... παντρεύτηκες ἐκεῖ κάτω;.. Μήπως ἀγαπᾷς ἄλληνα;.*

— Τί τρελλὴ ποῦ εἶμαι;.. Τώρα μοῦλεγες πῶς μ' ἀγαπᾷς...—Λέγε λοιπόν... Γιατί δὲν πρέπει;..

Νῖκος. *(Σοβαρὰ καὶ μετρημένα.) Ἄκουσε, Νίτσα... Γένηκε νὰ μ' ἀγατήσῃς καὶ νὰ σ' ἀγαπήσω... Ἔτσι γένηκε!.. Ἐσὺ ὅμως ποτὲ δὲ σκέφτηκες ὅτι μᾶς χωρίζει κοινωνικὴ ἄβυσσος!.. Εἶσαι τόσο καλὴ καὶ σκέφτεσαι τόσο ψηλὰ καὶ ἀνεξάρτητα ὥστε δὲ σὲ πειράζει ἡ κοινωνική μου θέση... Τὸν ἀγαπῶ, εἶπες, τὸν σηκώνω ἐκεῖ ποῦ εἶμαι καὶ τὸν πέρνω... Ἀλλ' ἐγώ... ἐγώ, Νίτσα, δὲ μπορῶ ν' ἀναίβω ἐκεῖ ποῦ εἶσαι...*

Νίτσα. *(Ἀνασαίνει.) Αὐτὸ εἶναι;*

Νῖκος. *Λίγο τὄχεις;!*

Νίτσα. *Ἐγώ; — Τίποτα! — Ἂν νομίζῃς ποῦ ἐγὼ εἶμαι ἀπάνω κ' ἐσὺ κάτω τότε καταιβαίνω ἐγὼ σ' ἐσένα!..*

Νῖκος. *Ἀνεβόλετο!*

Νίτσα. *Ἡ ἀγάπη ὅλα τὰ σιάζει.*

Νῖκος. *Ἡ ἀγάπη, Νίτσα, ἑνόνει τὶς ψυχὲς ὄχι καὶ τὶς κοινωνικὲς θέσεις...*

Νίτσα. *Αὐτὲς τὶς ἑνόνει ὁ γάμος.*

Νῖκος. *Ἕνας τέτοιος γάμος θὰ εἴταν ἀνώμαλος καὶ παράλογος... Δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι δυστυχής... Καὶ γιὰ σένα καὶ γιὰ μένα...*

Νίτσα. *Γιὰ μένα, ποτέ... Γιὰ μένα, δὲν ὑπάρχει μεταξύ μας ἀπάνω καὶ κάτω... Γιὰ μένα ἐκεῖ ὅπου στέκεις ἐσὺ στέκω κ' ἐγώ... Σὲ διακρίνω μόνο ἀπὸ τοὺς ἄλλους... Καὶ εἶσαι γιὰ μένα πιὸ ψηλὰ ἀπὸ κάθε ἄλλονα... Τὴν οἰκογένειά σου τὴν ἐκτιμῶ καὶ τὴν σέβουμαι πιότερο ἀτὸ κάθε ἄλληνα... Ἐγὼ ἔτσι αἰσθάνομαι καὶ ἔτσι σκέφτομαι...*

Νῖκος. *Δὲν ἀμφιβάλλω γιὰ τὰ αἰσθήματά σου—Ἐσὺ ὅμως, Νίτσα, δὲν εἶσαι μοναχή σου στὸν κόσμο... Εἶναι κι' ὁ πατέρας σου κ' ἡ μητέρα σου κ' οἱ συγγενεῖς σας κ' οἱ φίλοι σας... Εἶναι ὁλόκληρος ὁ κόσμος ποῦ ζῆτε... Εἶναι οἱ ἰδέες σας, οἱ σκέψεις σας, οἱ συνήθειές σας, οἱ χαρακτῆρές σας... τὰ πάντα!.. Εἶναι ὅλα ὅσα μᾶς περικυκλώνουν... Καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν τὰ διευθύνεις ἐσύ... Δὲν μπορεῖς νὰ τὰ μεταβάλῃς...*

Νίτσα. *Οὔτε ὅμως καὶ μὲ διευθύνουν, ἐμέ... Οὔτε μποροῦν νὰ μὲ μεταβάλουν...*

Νῖκος. *Ἐν τούτοις, ἐγώ, πέρνοντάς σε γυναῖκά μου θὰ συνδεθῶ, θέλω δὲ θέλω μὲ ὅλ' αὐτά... Καὶ θὰ φέρω μαζί μου, Νίτσα, καὶ ὅσα μὲ περικυκλώνουν ἐμέ... Τὸν παποῦ μου μὲ τὰ ξεμωράματά του... Τὸν πατέρα μου μὲ τὴ μανιφατοῦρά του... Τὴ μητέρα μου μὲ τὸ σπιτικό της... Τὸ γαμπρό μου τὸ χασάπη... Τὶς ἀδερφές μου... Τὶς ξαδέρφες μου... Τὸν δικό μου τὸν κόσμο... ποῦ εἶναι ὅλως διόλου διαφορετικὸς ἀτὸ τὸ δικό σου!... — Ἐσένα δὲ σὲ διευθύνει ὁ δικός σου κόσμος... Ἐσὺ ἀνήκεις περισσότερο στὸν ἑαυτόν σου παρὰ στὴν οἰκογένειά σου καὶ στὴν κοινωνία σου... — Ἐμένα ὅμως μὲ διευθύνει ὁ κόσμος μου... Ἐγὼ ἀνήκω περισσότερο στὴν οἰκογένειά μου παρὰ στὸν ἑαυτό μου... — Ἐσὺ γεννήθηκες, ἀνατράφηκες, εἶσαι ἀνεξάρτητη... Καὶ τίποτα δὲ σὲ μεταβάλει... Ἐγὼ γεννήθηκα γιὰ τοὺς ἄλλους... Ἔχω ὑποχρεώσεις... Εἶμαι ὁ προστάτης καὶ τὸ ἐξάρτημα τῆς οἰκογενείας μου... Καὶ δὲν μπορῶ παρὰ νὰ εἶμαι ἔτσι.*

Νίτσα. *(Μὲ ἐνθουσιασμὸ) Ποιὸς σ' ἐμποδίζει νὰ εἶσαι;... Ποιός, Νῖκο, πειράζει τὴν οἰκογένειά σου;... Ἡ μητέρα σου σχεδὸν μὲ ἀνέθρεψε στὰ γόνατά της... Θὰ τὴν ἔχω σὰν μητέρα μου... Τὶς ἀδερφές σου θὰ τὶς ἔχω ἀδερφές μου...*

Νῖκος. *Ἐσύ... Οἱ ἄλλοι ὅμως;!. — Τὴ στιγμὴ ποῦ θὰ ἰδῶ τὴ μάννα μου καὶ τὴν ἀδερφή μου νὰ τὴν περιφρονήσῃ ἕνας ἀπὸ τοὺς δικούς σου θὰ εἶμαι δυστυχής!... Ναί, Νίτσα!... Ἄκουσέ με. Εἶναι τρέλλα νὰ σκέφτεσαι ποῦ μπορεῖ νὰ ἑνωθοῦμε... Τρέλλα!... Μᾶς χωρίζει ἄβυσσο!.. Μᾶς χωρίζει ἡ κοινωνία!.. Μᾶς χωρίζει τὸ πεπρωμένο!...*

Νίτσα. *(Μὲ πόνο καὶ συγκίνηση). Καὶ ποιός, Νῖκο, μᾶς ἐμποδίζει νὰ φύγωμε μακρυὰ καὶ γὸ ἀπὸ τοὺς δικούς μου καὶ σὺ ἀπὸ τοὺς δικούς σου;... Ν' ἀφήκωμε χωρισμένους σὰν ποῦ εἶναι τοὺς κόσμους μας καὶ νὰ ζήσωμε ἑνωμένοι ἐμεῖς;...*

Νῖκος. *Ἡ ἀγάπη μου καὶ τὸ καθῆκόν μου πρὸς τὴν οἰκογένειά μου!*

Νίτσα. *(Λυσηρεστημένη). Τότε, πές το λοιπὸν πῶς δὲ μ' ἀγαπᾷς!*

Νῖκος. *(Μὲ πόνο καὶ συγκίνηση). Νίτσα!... Ἐσὺ τὸ λές;...*

Νίτσα. *(Κακιωμένη). Ναί!... Ἐγώ!... Αὐτὰ ποῦ λὲς εἶναι προφάσεις... Εἶναι σοφίσματα... Εἶναι ἀνοησίες... Ἢ μ' ἀγαπᾷς καὶ τότε δὲν πρέπει νὰ συλλογᾶσαι ὅλ' αὐτά... τίποτε ἄλλο... ὅπως δὲ συλλογίζομαι ἐγώ... ἢ δὲ μ' ἀγαπᾷς...*

Νῖκος. *Εἶμαι ἕτοιμος νὰ θυσιάσω ὅτι ἔχω ἀτομικό μου... γιὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω τὴν ἀγάπη μου...*

Νίτσα. *Δὲν ἔχεις τίποτα δικό σου... ἐχτὸς ἀπὸ τὴν ἀγάπη ποῦ σοῦδωκα καὶ τὴ θυσιάζεις κ' αὐτή!...*

Νῖκος. *Τὴν ἀγάπη σου, Νίτσα, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μοῦ τὴν ἀφαιρέσῃ... Θυσιάζω μόνο τὴν ἀπόλαψή μου γιὰ τὴν εὐτυχία σου.*

Νίτσα. *(Μὲ πεῖσμα). Γιὰ τὴ δική σου!*

Νῖκος. *(Συγκινημένος). Ἐμένα;!... Ἐγώ!... Ἀπὸ τὴν ὥρα, Νίτσα, ποῦ αἰσθάνθηκα μέσα μου τὴν ἀγάπη σου... γιὰ μένα εὐτυχία δὲν ὑπάρχει πιά!...*

Νίτσα. *(Μὲ νευρικὴ ἔκρηξη). Μὰ ἀφοῦ ὁ πατέρας μου τὸ θέλει;...*

Νῖκος. *(Ἀσυνάρτητα). Δὲ γίνεται!... Ἀδύνατο!... Ἀδύνατο!... Τοῦ κάκου παρατείνουμε αὐτὴ τὴν ἀγωνία... Τοῦ κάκου παλεύουμε μὲ τὸ ἀδύνατο!...*

Νίτσα. *(Ἔξαλλος). Μ' αὐτὸ εἶναι φοβερό!... Εἶναι κακούργημα!...—Ἀλήθεια τὸ λές;... Τὸ λὲς μὲ τὰ σωστά σου πῶς δὲ μὲ πέρνεις;...*

Νῖκος. *Δυστυχῶς, ναί!...*

(Ἡ Νίτσα γιὰ λίγο πέφτει σὲ μιὰ καρέκλα καὶ κλαίει νευρική. Ἔπειτα σκουπίζει βιαστικὰ τὰ δάκρυά της καὶ σηκώνεται καὶ κοιτάζει μὲ θυμὸ καὶ περιφρόνηση τὸ Νῖκο).

Νίτσα. *Καλὰ τὸ ἔλεγε λοιπὸν ὁ πατέρας μου... Εἶσαι ἀνάξιος γιὰ μένα!...*

Νῖκος. *(Μὲ πόνο ψυχῆς). Νίτσα, μὴ μὲ ἀδικῆς...*

Νίτσα. *Εἶσαι ὁ γιὸς τοῦ τσαρσιλῆ τοῦ Φωτάκη!*

Νῖκος. *(Ὀργισμένος) Ἄ!..*

Νίτσα. *(Τοῦ δείχτει τὴν πόρτα). Φύγε!... (Ὁ Νῖκος κιτρινίζει, κοιτάζει μιὰ μὲ κακία τὴ Νίτσα καὶ φεύγει).*

Ζ. Φυτίλης.

ΟΝΕΙΡΟ

Θέλεις γράμμα πάρ' το, θέλεις διήγημα, θέλεις τραγοῦδι, θέλεις παραμῦθι. Αὐτὴ τὴ στιγμὴ σὺ κυριαρχεῖς τὴν ψυχή μου κι' αὐτὴ σὲ σένα μιλάει.

Κάπου σ' ἀντίκρυσα μιὰ βραδυά, κάποιο χορὸ χόρεψα μαζί σου καὶ σ' ἀγάπησα. Πειράζει ἂν πρὶν ἀπὸ σένα ἀγάπησα κι' ἄλλες; Ἂν πειράζῃ, δὲν σοῦ μιλῶ οὔτε γιὰ τὴν κοπέλλα μὲ τὶς μαργαρίτες, οὔτε γιὰ τὴ χλωμὴ παρθένα τὴν ἀποχαμένη πάντα ποιὸς ξέρει σὲ τί κόσμους, οὔτε γιὰ τὴν ἄλλη τὴ ροδομάγουλη, ποῦ τραγουδάει ὥμορφα. Θὰ πῶ μόνο γιὰ σένα, μὰ δὲν ξέρω, ἂν θὰ μπορέσω νὰ σὲ πείσω ὅτι, μ' ὅλες μου τὶς πρωτινές μου ἀγάπες, πολὺς τόπος εἶνε ἀκόμα στὴν καρδιά μου, ποῦ ἂν θἄθελες θὰ γέμιζε ἀπ' ἀγάπη μόνο γιὰ σένα.

Τί ἤθελα νὰ σοῦ πῶ καὶ τί σοῦ λέγω! Ἄχ πολὺ παράξενος εἶμαι, τὸ λέγω κι' ὁ ἴδιος. Φαντάσου, ποῦ δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω καλὰ-καλὰ τὸν ἑαυτό μου. Μπορῶ σήμερα νὰ κάμνω ὅρκους σὲ σένα κι' αὔριο σ' ἄλλη, χωρὶς νὰ ξεχνῶ ἐσένα. Φαντάσου, ποῦ στὶς ἀγάπες μου μέσα εἶνε καὶ ἄψυχα πράγματα, εἰκόνες.

ἀγάλματα καὶ τραγούδια. Καὶ μὲ κάθε ἀγάπη, ποῦ θὰ κάνω πλέκω κι' ἕνα ὄνειρο, ποῦ καιρὸ καὶ καιρὸ μὲ νανουρίζει. Δὲν εἶνε κι' αὐτὸ παραξενιὰ νὰ βλέπω ὄνειρα τὴ μέρα μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα κι' ὄχι τὴ νύκτα, ὅπως ὅλοι ;

Αἴ καὶ νἄθελες νά σου γράψω τὰ ὄνειρα, ποῦ ἔπλεξα σὲ κάθε ἀγάπη μου ἀπὸ τὴ μέρα, ποῦ ἄρχισα ν' ἀγαπῶ ! Μὰ δὲ θέλεις· τὸ νοιώθω ποῦ πειράζεσαι. Κι' ἄραγε θὰ πειραχτῆς ἂν σοῦ γράψω τὸ ὄνειρο, ποῦ ἔπλεξα στὴ δική σου τὴν ἀγάπη ; Γιατὶ νὰ πειραχτῆς ἐνῷ ἐγὼ γι' αὐτὸ ἴσια-ἴσια πῆρα τὴν πέννα κι' ἄθελα, μὰ τὸ Θεό, ἄλλα ἔγραψα ἕως τώρα ;

Ἄκου το.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀκόμα, ποῦ σὲ εἶδα πρώτη φορά, ἔμαθα κιόλας πῶς παίζεις καὶ πιάνο. Κι' ὅταν κάθησα ἐγὼ νὰ ξαποστάσω ὕστερ' ἀπὸ τὸν χορό μας καὶ σ' ἔβλεπα νὰ χορεύῃς μ' ἄλλους πότε τὴ μονότονη πόλκα, πότε τὴ σοβαρὴ μαζούρκα καὶ πότε τὸ τρελλὸ βάλς σ' ὠνειρεύτηκα πρῶτα ἀρραβωνιαστική μου, ὕστερα γυναικούλα μου σὲ μιὰ καμαρίτσα μ' ἀγαλματάκια καὶ μὲ καλλιτεχνικὲς εἰκόνες καὶ μ' ἄλλα στολίδια ὥμορφα, γουστόζικα, μ' ἕνα χάρτη τῆς πατρίδας μας, μ' ἕνα ὅπλο κρεμασμένο πάνω ἀπ' αὐτὸν τὸν χάρτη καὶ μὲ μιὰ εἰκόνα ἀκόμα τῆς Παναγίας ἢ τοῦ Χριστοῦ ἢ κἄποιου ἄλλου ἁγίου μὲ τὸ θαμπὸ φῶς τῆς καντύλας καὶ μ' ἕνα πιάνο στὸν τοῖχο μὲ τετράδιο νότες ἀνοιχτὸ ἀπάνω του. Στὴν καμαρίτσα αὐτὴ ἐγὼ καὶ σύ. Σὺ καθισμένη στὸ πιάνο μὲ τὰ λευκά σου δαχτυλάκια πάνω στὰ κόκκαλα καὶ μὲ τὰ μάτια στὶς νότες κι' ἐγὼ σιμά σου ἀναπαυτικὰ ξαπλωμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα. Κι' ὅταν ἐσὺ θὰ χάϊδευες τὰ κόκκαλα καὶ θὰ σκορποῦσες ἀνατριχίλα στὶς ἄπειρες χόρδες τοῦ πιάνου καὶ μεθυστικὰ κύματα στὸν ἀέρα καὶ θὰ παθαίνουσαν κιόλας, θὰ παθαίνουμουν κι' ἐγὼ τότες καὶ μὲ τὸ ξεψύχισμα τῶν τελευταίων ἤχων θ' ἄρχιζε ἡ μουσικὴ ἡ δική μας ἡ φανερή, τῶν φιλιῶν καὶ ἡ μυστική, τῶν καρδιῶν. Καὶ τότε δὲ θἄχες φόβο κανένα νὰ κάνω καινούρια ἀγάπη καὶ θὰ ξεχνοῦσα γιὰ πάντα καὶ τὴν κοπέλλα μὲ τὶς μαργαρίτες καὶ τὴ χλωμὴ παρθένα, τὴν ἀποχαμένη πάντα ποιὸς ξέρει σὲ τί κόσμους καὶ τὴν ἄλλη τὴ ροδομάγουλη, ποῦ τραγουδάει ὥμορφα.

Αὐτὸ ὠνειρεύτηκα ἐκεῖ ποῦ καθόμουνα καὶ σ' ἔβλεπα νὰ χορεύῃς μ' ἄλλους καὶ τώρα θέλεις γράμμα πάρ' το, θέλεις διήγημα, θέλεις τραγοῦδι, θέλεις παραμῦθι.

Ἀρτάκη 1909. ***Ἀργύρης Ν. Κόρακας.***

— Δὲν εἶναι ἀλήθεια, Κῶτσό μου, ποῦ οἱ δυό μας ἀποτελοῦμε ἕνα ;

— Βέβαια, ὁ ἄθλιος ὅμως ὁ ξενοδόχος δὲν τὸ πιστεύει καὶ μᾶς στέλνει λογαριασμὸ γιὰ δυό.

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

— Καλημέρα !

— Καλημέρα !

— Σήμερα εἶναι πρωτομαγιὰ καὶ ἦρθα στὸ γραφεῖόν σου νὰ πᾶμε σὲ μιὰ ἐξοχή, ὅπως μοῦ ὑποσχέθηκες μιὰ μέρα. Πιστεύω νὰ μὴν τὸ ξέχασες. Εἶσαι καλὸς ἐσὺ τὸ ξεύρω καὶ δὲν θὰ μοῦ τ' ἀρνηθῆς, δὲν εἶναι ἔτσι ; Σοῦ τὸ ζητῶ γιὰ χάρι, γιατὶ ἡ μαυρισμένη μου καρδιὰ θέλει ἀέρα, θέλει φῶς, θέλει λουλούδια.

— Ναί, σοῦ τὸ ὑποσχέθηκα καὶ πᾶμε ἀφοῦ τὸ θέλεις· μὰ σὺ εἶσαι ταραγμένη σήμερα, φαίνεται νὰ ὑποφέρῃς.

— Δὲν εἶνε τίποτε· ἔχω λίγο πυρετό, μὰ ὑπέφερα τόσα πολλὰ ὡς τώρα, ποῦ τίποτε πειὰ δὲν μὲ δειλιάζει. Ἡ ἐξοχὴ θὰ μ' ὠφελήσῃ.

— Καὶ ποῦ θέλεις νὰ πᾶμε ;

— Στὸν Κεατχανᾶ.

Μιὰ βαρκοῦλα μᾶς πῆρε ἀπὸ τὴ γέφυρα τοῦ Γαλατᾶ, διέσχισε ἤρεμα, ἤρεμα τὸν Κεράτιο κόλπο καὶ μᾶς ἔβγαλε στὸν Κεατχανᾶ. Ἐκεῖ στηρίχθηκε στὸ χέρι μου ἡ σύντροφός μου καὶ διὰ μέσου τῶν πανηγυριζόντων ἐκδρομέων, μ' ὡδήγησεν εἰς ἓν ἀπόκεντρον μέρος ὄπισθεν τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ μαγευτικοῦ δασώδους κήπου, ὅπου ἐκαθήσαμεν. Ἀπ' ἐπάνω μας ἦταν κρεμασμένα, σὰ σταφύλια, τὰ μυρωμένα ἄνθια μιᾶς πασχαλιᾶς, τριγύρω μας πετοῦσαν ἁπαλά, ἁπαλὰ ἡ πεταλοῦδες καὶ ἀπὸ τὸ βαθύτερο μέρος τοῦ κήπου ἀκουούντανε μιὰ συναυλία ἀηδονιῶν. Ἀπὸ τὴν πρώτη γνωριμία μας ἐπείσθηκα πῶς κἄποιο μυστήριο κρυβόντανε στ' ἀσθενικὰ τὰ στήθια τῆς συντρόφου μου καὶ πολλάκις ἐπεχείρησα ματαίως νὰ τὸ ξεδιαλύσω. Σήμερα τὸ μυστήριο αὐτὸ φαινότανε ζωντανεμένο καὶ προσπαθοῦσα νὰ τὸ συλλάβω, γιατὶ ὁμολογῶ πῶς ἀπ' τὴν πρώτη τὴ στιγμὴ τὴν εἶχα συμπαθήσει. Ἐπὶ ὥραν πολλὴν, βυθισμένοι εἰς τὰς σκέψεις μας, κανείς μας δὲν ὡμίλει καὶ τὴν ἀπόλυτον τριγύρω μας σιγὴν διέκοπτε πότε καὶ πότε μόνον ἡ μουσικὴ τῶν ἀηδονιῶν καὶ ἕνας ξηρὸς βήχας τῆς συντρόφου μου· τέλος, διακόψας τὴν σιωπήν, τῆς εἶπα.

— Βήχεις ;

— Ναί, βήχω καὶ θὰ βήχω ὅσο νὰ πεθάνω καὶ θὰ πεθάνω γρήγορα.

— Μὰ τί ἔχεις, τέλος πάντων ; πολλαὶς φορὲς σὲ ρώτησα καὶ δὲν θέλησες νὰ μοῦ τὸ πῇς.

— Τί ἔχω ; πολλαὶς φορὲς μὲ ρώτησες ἀλήθεια καὶ δὲν στὸ εἶπα, μὰ σήμερα πειὰ θὰ στὸ πῶ. Πρέπει νὰ τὸ πῶ τέλος πάντων σὲ κάποιον ποῦ μὲ νοιώθει καὶ μὲ συμπονεῖ καὶ θὰ τὸ φυλάξῃ μυστικό.

— Ναί, πέστο καὶ μεῖνε ἥσυχη.

— Ἀγάπησα καὶ ἀγαπῶ μὲ τρέλλα, μὲ μανία· ἐδῶ στὴν ἴδια τὴ μεριά, στὴν πρώτη μας συνέντευξι, καθήσαμε μιὰ ἄλλη πρωτομαγιὰ μὲ κεῖνον ποῦ ἀγάπησα. Ὅλα τὰ πράγματα τριγύρω μας ἦταν τὰ ἴδια, ὅπως τώρα καὶ ὅπως τώρα μοσχομύριζαν τὰ ἄνθια καὶ τ' ἀηδόνια τραγουδούσανε γλυκά. Αὐτὸς εἶχε ζητήσει ἐπίμονα τὴν ἐκδρομὴ ἐκείνη καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια του μοῦ ἄνοιξε ἐδῶ τὴν καρδιά του, μοῦ ἐ πῶς μἀγαπᾷ καὶ πῶς θὰ μ' ἀγαπᾷ αἰάνια, τὸν ἐπίστεψα καὶ ἔγινα δική του, ὅλη δική του . . . . .

— Καὶ κατόπιν ;

— Κατόπιν ; ἀγάπησε μιὰ ἄλλη καὶ μὲ ἄφησε, ἀφοῦ πρῶτα μ' ἀφήρεσε ὅτι πολύτιμον κι' ἂν εἶχα. Καὶ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ποῦ μὲ κατέστρεψε. τὸν ἀγαπῶ μέχρι παραφροσύνης, ναί, τὸν ἀγαπῶ ἀκόμα.

— Ἂν δὲν εἶμαι ἀδιάκριτος ἠμπορῶ νὰ μάθω τὸ νομά του ;

— Εἶν' ἕνας ἀπ' τοὺς φίλους σου καὶ μάντεψέ τον καὶ γι' αὐτὸ ἀπεφάσισα νὰ ἐξομολογηθῶ σὲ σένα. Πές του πῶς δὲν ζητῶ τίποτα ἄλλο ἀπὸ αὐτόν, ὅτι τὸν συγχωρῶ ἂν καὶ κατέστρεψε τὴν ὕπαρξίν μου, ἀλλὰ νὰ μὴ μὲ περιφρονῇ καὶ μ' ἀποφεύγῃ, γιατὶ ὑποφέρω πολύ. Ἔρχονται στιγμαὶς ποῦ μισῶ φριχτὰ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ καὶ μέσα σταὶς στιγμαὶς αὐταὶς θὰ σκότωνα κάθε ἄνθρωπο ποῦ θἄθελε νὰ βλάψῃ καὶ τὸ παραμικρότερο ἐκεῖνον. Ἀ ! τὶ κακὸ μοῦ ἔκαμε ὁ ἄνθρωπος αὐτός ! Ἐσὺ ποτὲ δὲν θἄκανες τέτοιο κακὸ σένα ἀθῷο πλάσμα.

— Ἐγώ ! ὅλοι οἱ ἄνδρες εἶναι ἴδιοι ! καὶ καλὰ θὰ κάμουν αἱ γυναῖκες κανένα μας νὰ μὴ πιστεύουν. Γι' αὐτὸ σοῦ δίνω, ὡς φίλος μία συμβουλή : λησμόνησέ τον καὶ μὴ ἀγαπήσῃς πλέον ποτέ.

— Σὰν πεθάνω !

Ἡ ἴδια βαρκούλα ποῦ μᾶς πῆγε εἰς τὸν Κεατχανᾶ μᾶς πῆρε μετ' ὀλίγον πάλιν, σιωπηλοὺς καὶ βυθισμένους εἰς τὰς σκέψεις μας, καὶ μᾶς ἔβγαλε στὴ γέφυρα τοῦ Γαλατᾶ.

Τυμφρηστός.

ΕΙΣ ΑΓΓΛΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Πρὸ ἑνὸς μηνὸς ἡ Ἀγγλία ἔχασε ἕνα τῶν μεγαλειτέρων αὐτῆς ποιητῶν τὸν Algernon Charles Swinburne. Γεννηθεὶς ὁ Swinburne τῇ 5 Ἀπριλίου 1837 ἀπέθανε τὴν 10 Ἀπριλίου 1909 ἀφοῦ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἑώρτασεν τὴν ἑβδομηκονταετηρίδα του.

Υἱὸς ναυάρχου καὶ γόνος μεγάλης ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας ἀνετράφη εἰς Γαλλίαν καὶ διετήρησε καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν βαθεῖαν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πολιτικοῦ καὶ φιλολογικοῦ περιβάλλοντος τῶν νεανικῶν ἡμερῶν του. Τὰ πρῶτα δοκίμιά του — δύο δραματικὰ ἔργα — (1861) οὐδεμίαν ἔσχον ἐπιτυχίαν ἀλλὰ μὴ ἀποθαρρυνθεὶς ἐξηκολούθησε τὸ στάδιόν του ἔχων νῦν ὁδηγὸν τὴν μεγάλην ἑλληνικὴν τέχνην. Ἡ τραγωδία « Ἀταλάντη καὶ Καλυδὼν » ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηρίαν τοῦ νέου τούτου σταδίου, ὅπερ μετὰ τοσαύτης λαμπρότητος διήνυσε καὶ ζῶν ἔτι κατετάχθη εἰς τὴν χορείαν τῶν μεγάλων αὐτοῦ συμπατριωτῶν Βύρωνος, Σέλλεϋ, Τέννυσον. Ἐκ τοῦ δραματικοῦ αὐτοῦ ἔργου ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ διλογία Chastelard καὶ Bothwell, ἐν ᾗ ἐκτυλίσσεται ἡ μᾶλλον περιπετειώδης περίοδος τοῦ βίου τῆς Μαρίας Στούαρτ. Ἡ ἀτυχὴς βασίλισσα ἡ ἁμαρτήσασα μὲν ἴσως, ἀλλ' ἐξαγνισθεῖσα διὰ τῆς εἰκοσαετοῦς καθείρξεώς της καὶ τοῦ τραγικοῦ της θανάτου δὲν ἠδυνήθη παρ' ὅλην τὴν δυστυχίαν της νὰ ἐξευμενίσῃ τὸν ἀδυσώπητον ποιητήν, ὅστις παρέστησεν αὐτὴν ὡς Φρύνην ἐστεμμένην, ἐντρυφῶσαν εἰς τὸ αἷμα καὶ τὴν ἡδονήν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον τῶν ἐν λόγῳ δραμάτων δὲν ἐδιδάχθη ποτὲ ἀπὸ σκηνῆς, ἕνεκα τῆς ζωηρᾶς καὶ ὄχι σεμνῆς ἐνίοτε ἀπεικονίσεως ἐπεισοδίων τινῶν, ὑπενθυμιζόντων τὴν ἐν Γαλλίᾳ σχολὴν τῶν Naturalistes. Ὁ δὲ Bothwell δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ εἶναι τὸ μακρότερον τῶν μέχρι τοῦδε γραφέντων δραμάτων, ὑπερβαίνων κατὰ τὸ μῆκος καὶ αὐτὸν τὸν περιβόητον Cromwell τοῦ Οὐγκώ.

Ἡ ποιητικὴ αὐτοῦ συλλογὴ «Poems and Ballads», ἐν ᾗ ἀναδεικνύεται τέλειος ριζοσπάστης γραμματολογικὸς καὶ πολιτικὸς ἐξήγειρε κατὰ τοῦ συγγραφέως δεινὴν θύελλαν διαμαρτυριῶν καὶ μομφῶν. Οἱ αὐστηροὶ ἐπικριταὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτιά των ἐπὶ τῇ τόλμῃ τοῦ Swinburne κακίζοντες αὐτὸν ὡς ποιητὴν τοῦ Demimonde. Ἡ ἀρξαμένη φιλολογικὴ ἔρις, ἐν ᾗ ὁ ποιητὴς διὰ ἄρθρων μεστῶν δυνάμεως ἀνασκευάζει τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, ἐξῆψεν ἔτι μᾶλλον τὰς φιλολογικὰς αὐτοῦ τάσεις καὶ τὸ δημοκρατικόν του φρόνημα. Ὅτε δὲ Ναπολέων ὁ Γος ἔπεσε καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ θρόνου του ἱδρύθη ἡ τρίτη Γαλλικὴ Δημοκρατία ὁ Ἄγγλος λυρικὸς ἐνθουσιωδῶς ἐχαιρέτησεν αὐτὴν διὰ θαυμασίας ᾠδῆς ἀφιερωθείσης εἰς τὸν Hugo, τοῦ ὁποίου ἦτο ἔνθερμος θαυμαστής,

*Πρὸς τὰ «**Φθινοπωρινὰ Φύλλα**» τοῦ μεγάλου αὐτοῦ διδασκάλου, δύναται ὡς πρὸς τὴν τελειότητα τῆς τέχνης νὰ παραβληθῇ ἡ συλλογὴ τῶν λυρικῶν του ᾀσμάτων «Sougs before sunrise» (ᾄσματα πρὸ τοῦ λυκαυγοῦς), ὅπου διαλάμπουσιν αἱ ἔξοχοι τοῦ ποιητοῦ ἀρεταί : τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν, ἡ εὐστροφία τοῦ στίχου, ἡ ἔξοχος τέχνη εἰς τὴν παράταξιν τῶν λέξεων καὶ τῶν συλλαβῶν καὶ ἡ ποικιλία τῶν μέτρων.*

Ἰδοὺ τί γράφει περὶ τοῦ Swinburne γάλλος κριτικὸς εἰς τὴν περὶ « Ἀγγλικῆς Φιλολογίας» τοῦ ΙΘ' αἰῶνος μελέτην του, ὁ G. Grappe.

« Ἅπαν τὸ ἔργον τοῦ Swinbourne εἶναι μακρὰ μελέτη τῶν ρυθμῶν, τῶν ἁρμονιῶν καὶ τῶν στιχουρ-

» γιῶν, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ἐπιρρεάσωσι τὰς αἰσθή-» σεις τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι διαρκὴς προσπάθεια τείνουσα πρὸς πλείονα μουσικήν, πρὸς τελειοτέραν συν-» ένωσιν τῆς πρωτοτύπου σκέψεως μὲ τὴν ἀναγεννη-» θεῖσαν μορφὴν τῆς εἰκόνος μὲ τὴν μετρικήν. Μετε-» χειρίσθη ὅλας τὰς ὀνοματοποιίας· ὅλα τὰ λεπτότερα » αἰσθήματα τῆς ψυχῆς του ἐζήτησαν ὕλην ἁρμονικήν, » ἂν ὄχι νέαν, τοὐλάχιστον ἀνανεωμένην, δι' ἧς νὰ » ἐνσαρκωθοῦν. Σὰν τεχνίτης ἀληθινὸς κρατῶν τὰ » ὡραιότερα κοσμήματα τῶν αὐτοκρατειρῶν καὶ ἑται-» ρῶν, τριγυρισμένος ἀπὸ λίθους πολυτίμους διέλυσε » τὰ ἀρχαῖα αὐτὰ στολίδια ἐπειδὴ τὰ εὕρισκεν ἄκομψα » καὶ κακοκαμωμένα. Ἀνέμιξε καὶ πάλιν τὰ διαμάν-» τια, τὰ τοπάζια, τὰ ρουβίνια, τοὺς σμαράγδους καὶ » τοὺς σπανιωτέρους ἀκόμη πολυτίμους λίθους, τοὺς ἔ-» δεσε μὲ χρυσόν, ἐσφυρηλάτησε τὰ στολίδια εἰς τὸ ἰδι-» κόν του ἐργαστήριον καὶ κατεσκεύασεν ἐκ νέου τὰ δια-» δήματα καὶ τὰ δακτυλίδια. Κάμμία ποίησις εἰς τὸν » κόσμον δὲν ἐγνώρισε παρόμοιον ἐργάτην.

» Εἶναι ὡς πρὸς τοῦτο εἷς ἀπὸ τοὺς τελειοτέρους λυ-» ρικοὺς ποιητὰς τῶν νεωτέρων χρόνων».

Ὁ Swinburne, τὸν ὁποῖον ὁ Guy de Maurassaut ἀποκαλεῖ «εἶδος Ἔδγαρ Πόε, ἰδεαλιστοῦ καὶ σαρκικοῦ συνάμα», ὑπῆρξεν ὁ πρωτοτυπώτερος ἴσως ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς του. Ἐνεδύετο χωρὶς τὴν παραμικρὰν φροντίδα καί ἔφερε κατὰ προτίμησιν στολὴν παλαιοῦ συρμοῦ. Ἂν καὶ ἠρέσκετο νὰ κάμῃ ἐπίδειξιν τῶν ἐλαττωμάτων του, ἦτο μᾶλλον, κατὰ ἐπιτυχῆ ἔκφρασιν γάλλου κριτικοῦ «Un fanfaron du vice». Ἔζη βίον κανονικόν, σχεδὸν ἄγριον εἰς αὐτὰ τὰ περίχωρα τοῦ Λονδίνου κλεισμένος ἐντὸς τῆς ἐπαύλεώς του «The Pines», ὅπου ὀλίγιστοι ἐκλεκτοί, στενοὶ φίλοι του, ἠδύναντο νὰ εἰσχωρήσωσι.

Καὶ ὁ ποιητὴς ὅστις ἔψαλλεν εἰς θαυμασίας στροφὰς τὸν «Κόσμον τῶν ὀνείρων» «ὅπου ἐδιάλεξε τὴν θέσιν του διὰ νὰ κοιμηθῇ ἐκεῖ καὶ νὰ μὴ ἀκούσῃ τίποτε ἄλλο . . . παρὰ μόνον τὸ ᾆσμα ἑνὸς μυστηριώδους πτηνοῦ» ἀπέθανεν ὅπως εἶχε ζήσει μακρὰν τῶν ἀνθρώπων· τοῦ θορύβου των καὶ τῶν παθῶν των.

27 Ἀπριλίου 1909. **Ὑπατία.**

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Καὶ πράγματι ἐσιώπησεν ὁ κόντε Ρικάρντος, ὄχι μόνον διότι ἔβλεπεν ὅτι ὁ υἱός του ἐξεμωραΐσθη τελείως, ἀλλὰ διότι δὲν εἶχε καὶ τί νἀπαντήσῃ εὐπρόσωπον. εἰς τὸν τελευταῖον περὶ αὐτοῦ ὑπαινιγμόν. Εἴδαμεν ὅτι ὁ ὑποψήφιος δὲν ἦτο τῷ ὄντι μὲ ὅσην ἔπρεπεν εἰλικρίνειαν λομπαρδιανός. Τὴν χειραφεσίαν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ λαοῦ, ὑπὲρ τῆς ὁποίας δῆθεν ἠγωνίζετο, ἡ ψυχή του δὲν τὴν ἠνείχετο περισσότερον τοῦ περιβοήτου πατρός του. Ἀλλ' ἡ φυσικὴ εἰλικρίνεια τοῦ ἐγγόνου ἀπηχθάνετο τοιαύτην πολιτικήν, ἡ δὲ τῇ βοηθείᾳ τῆς μητρὸς φιλελεύθερος τάσις του, τὸν ἔκαμεν νἀντιτίθεται πάντοτε πρὸς τὰς ἰδέας τοῦ πατρός του καὶ τῆς κοινωνικῆς του τάξεως ἐν γένει. Ὡς ἐκ τούτου αἱ οἰκογενειακαὶ συγκρούσεις,—καὶ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως εἰς Πάτρας, καὶ μετὰ τὴν ἐκεῖθεν ὡς τελείου μωραΐτου ἐπιστροφήν,—ἦσαν συχναὶ καὶ ζωηρόταται. Ἀδιάφορον ἂν ὁ πρὸς τοὺς γονεῖς σεβασμὸς καὶ ἡ ἀνατροφὴ καὶ ἡ ἀγάπη ἐμπόδιζαν τὸν νέον νὰ προβαίνῃ εἰς τὰ ἔσχατα καὶ τὸν ἔκαμναν νὰ εὔχεται νὰ παρέλθῃ ἡ μεταβατικὴ αὐτὴ ἐποχή,—ἐποχὴ ἀγῶνος καὶ διὰ τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν κοινωνίαν—ἄνευ ἐπεισοδίου καὶ κρίσεως βιαίας. Ἤλπιζεν ὅμως ἐνδομύχως καὶ ἦτο ἥσυχος, ὅτι ἡ τελικὴ νίκη θὰ ἐπήρχετο φυσικῶς ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν ἰδεῶν του.

***

Τὸ ἀρχοντικὸν τοῦ Τοκαδέλου, ὅπου μὲ τὸ δρομαῖον βῆμα τῶν δυσηρεστημένων συμπεριπατητῶν ἔφθασαν μετ' ὀλίγα λεπτά, εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς πλατείας Ρούγας, ὄχι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀκριβῶς, ἀλλ' εἰσέχον ὀλίγον πλαγίως, ὥστε ν' ἀποτελῆται πρὸ αὐτοῦ μικρά τις πλατεῖα· διότι ἡ παλαιὰ ἀκανόνιστος ρυμοτομία ἐπέτρεπεν εἰς πάντα τῶν μικρῶν αὐτῶν δυναστῶν νὰ παρεκκλίνῃ ὅσον ἤθελε τῆς εὐθείας. Μεγάλη τετράγωνος οἰκία, ἁπλῆ καὶ ἀμαυρά, δύο σειρὰς ἀτελευτήτους παραθύρων θολωτῶν, ἄνευ φύλλων, ὑπενθύμιζε τὰ παλάτια τἀντανακλώμενα ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ Ἀδρία. Ἐξ ὅλων τῶν ἰχνῶν, τὰ ὁποῖα ἀφῆκεν εἰς τὸν τόπον ἡ ἑνετικὴ κυριαρχία, τὸ διαρκέστερον ἴσως θὰ εἶνε ἡ ἰδιαιτέρα ἀρχιτεκτονικὴ τῶν παλαιῶν αὐτῶν ἀρχοντικῶν, τῶν καλοκτίστων καὶ ζοφερῶς μεγαλοπρεπῶν, τὰ ὁποῖα φαίνονται προκαλοῦντα τὸν χρόνον, καὶ ἐν γένει τῆς πόλεως ἡ ἀποκρυσταλλωμένη φυσιογνωμία, ἡ ὁποία εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μάλιστα πολὺ βραδέως συμμεταβάλλεται πρὸς τὰ νεώτερα.

Ἡ οἰκογένεια τοὺς ἐπερίμενεν ἀπὸ πολλῆς ἤδη ὥρας εἰς τὴν τραπεζαρίαν.

«Ἐξεχρονιαστήκατε, ἀδελφέ! εἶπεν ἡ κυρία Τοκαδέλου καὶ ἐπλησίασε πρώτη πρὸς τὴν τράπεζαν, περὶ τὴν ὁποίαν ὅλοι ἔλαβαν θέσιν. Ὁ παλαιὸς τετράπλευρος καθρέπτης μὲ τὸ δρύϊνον πλαίσιον, ἀνηρτημένος ἀπέναντι τῆς θύρας, ἀντανέκλα τὴν ζοφερὰν ἐπίπλωσιν τοῦ μεγαλοπρεποῦς δωματίου, τὴν λευκάζουσαν τράπεζαν ἐν τῷ μέσῳ καὶ τὰ πρόσωπα τῶν περικαθημένων. Ἡ κυρία Τοκαδέλου, ἡ κοντέσσα, ἦτο ὑψηλὴ καὶ εὔρωστος γυνή, σφίγγουσα ὑπὸ μαῦρον μεταξωτὸν περικόρμιον τοὺς εὐρεῖς ὤμους καὶ τὰ ἄφθονα στήθη. Αἱ δύο κόραι της, φέρουσαι ὁμοίας οἰκιακὰς ἐσθῆτας ἐρυθράς, ἔλαμπαν ἀπὸ ὡραιότητα, — ἡ Κεβή, ἕως εἰκοσαέτις, μὲ τὸ αἰώνιον μελιτῶδες μειδίαμα ἐπὶ τοῦ προσώπου, λεπτοφυὴς μᾶλλον καὶ ὑψηλή, καὶ ἡ Κίτη, μόλις δεκατετραέτις, ἀλλὰ προώρως ἀνεπτυγμένη, μᾶλλον χαμηλὴ καὶ παχεῖα, μὲ στρογγυλὸν πρόσωπον, ἐπιδεικνύουσα ὑπὸ τὸ πολὺ βραχὺ φόρεμα κνήμας χονδρὰς καὶ προβάλλουσα στῆθος αὔθαδες, ἀπὸ τόρα φημιζόμενον. Οἱ δύο ἄνδρες, καθήμενοι μεταξὺ τῶν τριῶν γυναικῶν, συνεπλήρουν τὴν ὀλιγομελῆ σήμερον οἰκογένειον, ἡ ὁποία ἐδεκατίσθη ὑπὸ τοῦ θανάτου, ἀνέτρεφεν ὅμως μετὰ φροντίδος βλαστοὺς πλήρεις ζωῆς.

«Νιανιὰ ἐγίνηκε ἡ μανέστρα!» εἶπε μετὰ μορφασμοῦ ἡ Κίτη, σκυμμένη ἐπὶ τοῦ πινακίου της καὶ ἀνακινοῦσα διὰ τοῦ ἀργυροῦ κοχλιαρίου τὴν ὄρυζαν, ἡ ὁποία εἶχεν ἀρχίσει νὰ διαλύεται.

«Μὰ ἐπαραργήσατε, τὸ παρακάματε!» εἶπεν ἡ κ. Τοκαδέλου, ταὐτὰ φρονοῦσα περὶ τῆς σούπας της. Ἀλλ' ὁ σύζυγός της, ὁ ὁποῖος δὲν τὴν εὕρισκε δὰ καὶ τόσῳ χαλασμένην, ἐδικαιολογεῖτο προβάλλων ὅτι αὐτὰς τὰς ἡμέρας ποῦ ἐπλησίαζαν αἱ ἐκλογαί, ἦτο ἀδύνατον νὰ εἶνε ἀκριβὴς εἰς τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, «ἰνποῦντο στὴ μία παναπῆ,» δοῦλος τοῦ κόσμου κατ' ἀνάγκην καὶ περισπώμενος διαρκῶς ὑπὸ τῆς ἐνεργείας. Ὁ Τώνης ὅμως, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν παρατεινομένην μετὰ τοῦ Τσέτσε συνομιλίαν, δὲν εἶχεν εὕρει

οὔτε ἴχνος ἐνδιαφέροντος, δυναμένου νὰ δικαιολογήσῃ τὴν θυσίαν μιᾶς σούπας ἀπὸ ὡραῖον βωδινόν, ἐρρόφησεν ὀλίγες χουλιαριὲς καὶ ἀπώθησεν ἀπ' ἔμπροσθέν του τὸ πινάκιον:

«Ἀηδία εἶνε, δὲν μπορῶ νὰν τὴ φάω!»

Ἐζήτησε δὲ ἀμέσως ἀπὸ τὸν ὑπηρέτην τὸ κρέας, χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὸ βλέμμα τοῦ πατρός του, ὁ ὁποῖος δὲν εἶδε πολὺ εὐνοϊκῶς καὶ τὸ νέον κίνημα τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Ἐτελείωσε τὸ γεῦμά των μὲ τὴν συνήθη σιγὴν καὶ ταχύτητα, καὶ καθεὶς ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἐκτὸς τῆς κυρίας Τοκαδέλου ἡ ὁποία ἐξηπλώθη ἐκεῖ εἰς μίαν πολυθρόναν νἀποτελειώσῃ τὸ γαλλικόν της μυθιστόρημα,—διότι εἶχε τὸ ἐλάττωμα τῆς φιλαναγνωσίας ἡ καλὴ κυρία. Τὰ δωμάτια εὑρίσκοντο ὅλα εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα, τὸ δὲ πρῶτον κατεῖχαν αἱ αἴθουσαι, ἡ τραπεζαρία καὶ τὸ γραφεῖον τοῦ κ. Τοκαδέλου. Τὸ δωμάτιον τοῦ Τώνη, γωνιαῖον μ' ἓν παράθυρον ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς καὶ ἓν ἐπὶ τῆς ἄλλης, εἶχε παλαιὰν ὅπως ὅλη ἡ οἰκία τὴν ἐπίπλωσιν, ἐκτὸς τῆς κλίνης, τὴν ὁποίαν εἶχε φέρει ὁ νέος ἐκ Πατρῶν, καὶ τῶν διαφόρων ἀντικειμένων τῶν ἐσπαρμένων κατ' ἄκακτόν τινα τάξιν ἐπὶ τῶν τραπεζίων καὶ τῶν ὀκριβάντων. Εἰς τὴν γωνίαν, μεταξὺ τῶν δύο παραθύρων, ὑπῆρχε μία πολυθρόνα, εὐρεῖα ὡς κλίνη, ἐνδεδυμένη διὰ κιτρίνου ξεθωρισμένου δαμασκηνοῦ, ὁμοίου μὲ τὸ τῶν παραπετασμάτων. Ἐπ' αὐτῆς ἠγάπα νὰ ἐξαπλόνεται ὁ Τώνης μετὰ τὸ γεῦμα, ὅπως συνείθισεν ἐπὶ μακρὸν ἐν Πάτραις, ὅπου, ὑποκλέπτων ὀλίγην ὥραν, ἀφ' οὗ ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὸ ἑστιατόριον εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἐξηπλοῦτο ἐλλείψει κλίνης ἐπὶ ὁμοίας πολυθρόνας καὶ προσεπάθει ὀλίγον νὰ κοιμηθῇ, βαυκαλιζόμενος ὑπὸ τοῦ τρομώδους θορύβου τῆς ἀκοιμήτου ἀτμομηχανῆς, ἐρχομένου μακρόθεν ἐκ τῶν διαμερισμάτων τοῦ ἀπεράντου ἐργοστασίου . . . Καὶ τόρα ἡ κλίνη ἔμενεν ἀπείρακτη, καὶ ὁ Τώνης ἐρρέμβαζεν ἐπὶ τῆς πολυθρόνας του. Ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἐπὶ τῶν ὑελοπινάκων τῶν ἀνοικτῶν παραθύρων, ἔβλεπεν ἀντανακλώμενον μέρος τοῦ ἔξω τοπίου, στέγας, προσόψεις καὶ τὸν φαιὸν οὐρανόν. Οἱ κρότοι τῆς πόλεως κάτωθεν ἔφθαναν μέχρι τοῦ ὕψους ἐκείνου ἀσθενέστεροι· μόνον τὸ πέταλον ἑνὸς ἵππου, ἀναπαυομένου παρὰ τὸν σταῦλον, ἐκρότει κατ' ἴσα διαλείμματα ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου τῆς αὐλῆς, ὁ δὲ ξηρὸς ἦχος ἀνερχόμενος εὕρισκεν ἀντήχησιν ἐντὸς τοῦ κρανίου τοῦ Τώνη, ὡς ἐὰν σφύρα ἐσωτερικὴ ἐκτύπα τοὺς κροτάφους του. Τὸ κακὸν κατήντησε μετ' ὀλίγον ἀνυπόφορον, πρὸ πάντων ἀφότου ὁ νέος ἐπρόσεξε παρὰ πολὺ εἰς αὐτό. Ἔσκυψεν ἐκ τοῦ παραθύρου τῆς αὐλῆς καὶ ἐφώναξε:

«Μανθαῖο; Μανθαῖο!

— Ὄρσε! ἀπεκρίθη κάτωθεν ἡ φωνὴ τοῦ γηραιοῦ ἱπποκόμου.

«Μπάσε τὸ ἄλογο μέσα!»

Ὁ Μανθαῖος, ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ ἀπὸ χρόνια, δὲν ἦτο ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι συνειθίζουν νὰ ἐκτελοῦν τὰς διαταγὰς τῶν κυρίων των ἄνευ σχολίων.

«Ὢ πράμματα!» ἀνέκραξε διαμαρτυρόμενος, «κ' ἐγὼ ἤλεγα πῶς θὰ μοῦ πῇς τίποτσι ἄλλο. Καὶ δὲν ἠξέρω παναπῆ ἐγὼ πότε θὰ μπάσω τὸ ἄλογο;

— Μπάσ' το μέσα, ποῦ σοῦ λέω.

— Καλὲ ἄστο, κόντε μου, ἔδεκει ποῦ τὤχω νὰ πάρῃ κομμάτι ἀέρα . . .

— Οὔ! βάλτο μέσα χριστιανέ μου, καὶ μὴ μὲ κάνῃς τόρα νὰ κατεβαίνω κάτω . . . Χτυπάει τὸ πόδι του στὴν πλάκα καὶ κοντεύει νὰ μοῦ πετάξῃ τὸ κεφάλι.

— Μπάσ' το, Μανθαῖο!» διέταξε μὲ τὸ μπάσο του καὶ ὁ Τοκαδέλος, ἀκούσας τὸν διάλογον καὶ ἐπιφανεὶς εἰς τὸ πλησίον παράθυρον.

«Καλά, καλά, ὅπως ὁρίζετε!» εἶπεν ὁ Μανθαῖος, ὑποκύψας τέλος εἰς τὴν ἀπαίτησιν τῶν κυρίων του. Καὶ ἀφοῦ εἰσήχθη ὁ ἵππος ἐντὸς τοῦ σταύλου, ἐπέστρεψεν ὁ Τώνης νὰ ἐξαπλωθῇ ἐπὶ τῆς πολυθρόνας του ἡσυχώτερος.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἦτο εἰς ἄκρον ἐρεθισμένος καὶ τὸ παραμικρὸν τὸν ἠνώχλει. Τί νὰ τῷ συνέβαινεν ἄραγε; Τὰ συμπτώματά ἦσαν πολὺ ἀνησυχαστικά. Ἐδυσκολεύεσο νἀναγνωρίσῃς τὸν πρὸ μικροῦ φιλόπονον ὡς μέλισσαν, τὸν ἤρεμον καὶ γλυκύν, τὸν εὐχαριστημένον ἐξ ὅλων. Εἰς τὸ κατάστημα ἄφινε μόνον τὸν ὑπάλληλόν του, αὐτὸς δὲ περιεπλανᾶτο ἐπὶ ὥρας, ἤ, ἂν καὶ παρών, περιεπλάνα τὸν νοῦν του, ὀλίγην δίδων προσοχὴν εἰς τὴν ἐργασίαν. Ἐπὶ τῆς τραπέζης του ἔκειντο ἀπὸ ἡμερῶν, συμπιεζόμενοι διὰ μικρᾶς μεταλλίνης χειρός, λογαριασμοί τινες ἐπείγοντες, τοὺς ὁποίους εἶχε πάρει εἰς τὸ σπίτι νὰ ἐπιθεωρήσῃ μὲ τὴν ἡσυχίαν του καὶ ἀκόμη δὲν τὸ εἶχε κατορθώσει. Εὐτυχῶς ὁ ὑπάλληλός του, ὁ Λούκας, ἦτο νέος τίμιος καὶ μὲ ἱκανότητα, ὥστε νὰ ἠμπορῇ νὰ τὸν ἀναπληρόνῃ ἄνευ ζημίας, ἄλλως **ἀμόντε μαγαζί**, καθὼς ἔλεγε παραπονούμενος ἐνίοτε εἰς τοὺς στενοὺς φίλους διὰ τοῦ **παρτσινέβελου** τὴν ἀνεξήγητην ἀμέλειαν.

«Καὶ πάει καλὰ τὸ ὑποκατάστημα», προσέθετε· «Ἕνα **οὐδὲ** ἐνέργεια χρειάζεται καὶ νὰ ἰδῇς τὸ σιὸρ Τώνη νὰ μὴν ἔχῃ ἀνάγκη κανένανε.»

Ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς Λούκας ἐλογάριαζε χωρὶς τὴν Μαργαρίταν Στέφα. Ὁ Τώνης εἶχεν αἰσθανθῇ πρὸς αὐτὴν ἀπό τινων μηνῶν κάτι, τὸ ὁποῖον δὲν διέφερε πολὺ ἀπὸ ἔρωτα . . . Ὁ ἔκτακτος τύπος τῆς πυρρᾶς καλλονῆς, ὁ διατηρηθεὶς κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κόρης, ὁ ὁποῖος ἐσελάγιζεν εἰς τὴν μνήμην του ἀπὸ τῆς παιδικῆς των σχέσεως τῆς τρυφερᾶς, τὸν εἵλκυσε πολὺ περισσότερον τῶν κοινῶν μορφῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔβριθεν ἡ αἴθουσά του καὶ ὁ περίπατος. Συνέτειναν εἰς τοῦτο καὶ αἱ ὅλως ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐπανέβλεπε τὴν Μαργαρίταν. Μόνη νέα ἐν μέσῳ τῶν γεροντίων, σφριγῶσα καὶ λάμπουσα εἰς τὴν παρακμὴν καὶ τὸ σκότος τῆς παλαιᾶς οἰκίας, ὀρφανὴ καὶ συμπαθῶς μελανειμονοῦσα, ἐπιβαλλομένη διὰ τῆς κρίσεως πρὸ τῆς γεροντικῆς ἐπιμονῆς, ἀντιτιθεμένη ἰσχυρῶς κατὰ τῶν παντοειδῶν προλήψεων, αἱ ὁποῖαι κατέθλιβαν καὶ τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν συνοικίαν καὶ τὴν τάξιν της, φύσει ἀνεπτυγμένη καὶ νεωτερίζουσα ἐν μέσῳ δεισιδαιμόνων καὶ ἀμαθῶν, πλουσία ἀκόμη ἀρκετὰ ἐν μέσῳ πτωχῶν, ἀπετέλει φυσιογνωμίαν ἰδιάζουσαν, τὴν ὁποίαν νέος τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Τώνη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρίδῃ. Κατ' ἀρχὰς δὲν εἶχε συλλάβει τίποτε δι' αὐτὴν ὡρισμένον, ἀρκούμενος νἀναπλάττῃ γλυκά τινα ὄνειρα,—ὅσα ἐχώρουν εἰς μικρὰν γωνίαν τῆς φαντασίας τοῦ ἐμπόρου, τὴν ἐλευθέραν διὰ τοιούτου εἴδους ὄνειρα,—καὶ νὰ τὴν βλέπῃ ὅσον ἐδύνατο συχνά, ἀφίνων ἀπεριόριστον ὅλως τὸ αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ὑπεισήρχετο εἰς τὰ στήθη του.

(Ἀκολουθεῖ).

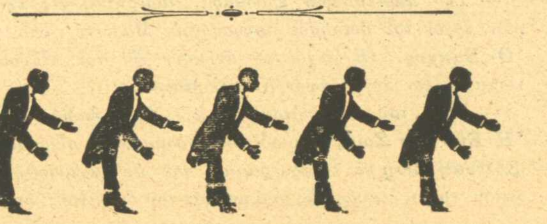

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Προσεχῶς τὸ γεραρὸν πανεπιστήμιον τῆς Λειψίας θὰ ἑορτάσῃ τὴν πέμπτην ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του. Εἰς τὴν ἑορτὴν θὰ λάβωσι μέρος καὶ ὅλα τὰ πανεπιστήμια τῆς Αὐστρίας.

— Ἐν Ἀθήναις ἱδρύθη ἑταιρεία πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ βιβλίου. Ἡ ἑταιρεία αὐτη, ἥτις κατέθεσε κεφάλαιον 300,000 δραχμῶν, σκοπὸν ἔχει νὰ ἐκδίδῃ πρωτότυπα καὶ ἐκ ξένων γλωσσῶν μεταφρασμένα ἔργα. Ἀπὸ μίαν τοιαύτην ἑταιρείαν ἡ ἑλληνικὴ φιλολογία ἔχει νὰ περιμένῃ πολλά.

— Ὁ ὁμογενὴς μουσικοδιδάσκαλος κ. Καμηλιέρης, ὅστις διηύθυνε τὰ δημοτικὰ κονσέρτα καὶ ἔδρεψε δάφνας εἰς τὸ Σάν-Ρέμο, ἐκλήθη εἰς τὴν Χιλὴν διὰ νὰ διευθύνῃ τὴν ὀρχήστραν ἑνὸς τῶν

μεγαλητέρων ἐκεῖ θεάτρων. Τοῦτο τιμᾷ καὶ τὸν Ἕλληνα καλλιτέχνην καὶ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα.

— Ὁ κ. Σαμάρας, τοῦ ὁποίου ἡ **Ρέα** ἐπαίχθη τόσας φορὰς μετ' ἐπιτυχίας εἰς **Κωστάντζι** μετέβη εἰς Βερολῖνον, εἰς τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ παιχθῇ ἓν τῶν ἔργων του. Καθὰ μανθάνομεν ὁ κράτιστος τῶν Ἑλλήνων μουσουργῶν ἑτοιμάζει νέον ἔργον του, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ παίξῃ μεγάλον ρόλον ἡ βυζαντινὴ μουσική.

— Ἐνῷ ὁ θόρυβος τῶν θεάτρων ἐνταῦθα ἐκόπασε καὶ ἕνεκα τῶν ἐπισυμβάντων μεγάλων γεγονότων καὶ ἕνεκα τῆς ἐποχῆς, εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ ἠθοποιοὶ καὶ οἱ δραματικοὶ συγγραφεῖς εὑρίσκονται εἰς μεγάλην συγκίνησιν. Κανεὶς ἐκ τῶν γνωστῶν καὶ ἀγνώστων θιάσων δὲν θὰ μείνῃ ἀργός. Τὰ θέατρα ὅλα κατελήφθησαν. Τὰ δὲ νέα ἔργα ἐφέτος εἶναι περισσότερα κάθε ἄλλης χρονιᾶς. Ὁ Ν. Λάσκαρης θὰ ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὴν **Σύζυγον**, ὁ Δημητρακόπουλος τὸ **Ποτῆρι**, ὁ Ξενόπουλος τὴν **Βέμεγκα**, ὁ Κυριακοῦ τὴν **Πενταγιώτισσα**, ὁ Γρανίτσας τὸ **Καμπαναριό**, ὁ Νικολόπουλος τὸν **Ἄλλον κόσμον**, ὁ Ἀσπρέας τὴν **Πάπισσα Ἰωάνναν**, ὁ Περεσιάδης τὸν **Μαγεμμένον Βοσκόν**, καὶ ὁ Νιρβάνας ἕνα νεώτερόν του ἔργον τοῦ ὁποίου μᾶς διαφεύγει ὁ τίτλος. Βλέπετε ἡ παραγωγὴ σχετικῶς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν δραματογραφίαν εἶναι μεγάλη. Ὅλες οἱ δραματουργικὲς ρουτίνες ἐτέθησαν εἰς κίνησιν. Ἐκτὸς τῶν κ. κ. Νιρβάνα καὶ Ξενοπούλου βέβαια, οἵτινες διακρίνονται ὡς λεπτοὶ καὶ κομψοὶ λογογράφοι. Πόση ἀρά γε συγκίνησις θὰ ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν ὅλων τῶν δραματικῶν συγγραφέων. Θὰ ἐπιτύχῃ ἀρά γε τὸ ἔργον των ἢ ὄχι; Αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν θὰ ἀποκρίνῃ ἕκαστος εἰς τὸν ἑαυτόν του.

— Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἔργων λέγεται ὅτι τὰ γνωστὰ ἐργοστάσια δραματοποιίας Δημητρακοπούλου—Γρανίτσα καὶ Ἀννίνου—Τσοκοπούλου παρήγαγον τὸ μὲν πρῶτον μίαν σατυρικὴν ἐπιθεώρησιν ὑπὸ τὸν τίτλον **Σία καὶ ὀράξαμε**, τὸ δὲ δεύτερον **Τὰ Παναθήναια** τοῦ 1909.

— Λίαν προσεχῶς ἐκδίδεται, εὑρίσκεται ἤδη εἰς τὰ πιεστήρια, νέον δραματικὸν ἔργον τοῦ διακεκριμένου τῆς πόλεώς μας λογογράφου κ. Ζ. Φυτίλη. Φέρει τὸν ὡραῖον τίτλον **Νίτσα** καὶ εἶναι πολὺ ψυχολογημένον ἔργον. Ὅταν φανῇ εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος θὰ γράψωμεν περὶ αὐτοῦ ἐκτεταμένως.

— Ὁ Σιέγκεβιτς, ὁ γνωστὸς καὶ εἰς τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον Πολωνὸς μυθιστοριογράφος, δημοσιεύει νέαν του μυθιστορίαν εἰς παράρτημα τῆς **Φωνῆς τῆς Βαρσοβίας**, ὑπὸ τὸν τίτλον **Ὁ ἀνεμοστρόβιλος**. Κατὰ τοὺς κριτικοὺς τὸ ἔργον αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ καλήτερα τοῦ δημοτικωτάτου συγγραφέως.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα παρεστάθη εἰς τὴν Ὄπερα νέον ἔργον τοῦ διασήμου μουσουργοῦ Μασσενέ, ὑπὸ τὸν τίτλον **Ὁ Βάκχος**. Οἱ στίχοι του ἀνήκουν εἰς τὸν πέρυσιν ἀποθανόντα Γάλλον λογογράφον Κατοὺλ Μανδές.

— Ὑπὸ τοῦ συνεργάτου μας κ. Χάρη ἐκδίδεται προσεχῶς **Ἡ Εὔθυμη Ζωή**, περιοδικὸν ἑβδομαδιαῖον οὐμοριστικόν. Ἡ **Εὔθυμη Ζωὴ** μὲ τὸ πρόγραμμα ποῦ θὰ ἐμφανισθῇ εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἑλκύσῃ τὰς συμπαθείας τοῦ ὁμογενοῦς δημοσίου.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Λύσεις τῶν δύο προηγουμένων τευχῶν.

Ἀρ. 8. Ἡ δασεῖα (ʿ).

ΑΡ. 9. ΚΥΒΟΛΕΞΟΝ

Ψ Α Ρ Α
Α Ν Η Ρ
Ρ Η Μ Α
Α Ρ Α Ψ

Ἀρ. 10. . . . . .

Ἀρ. 11. Ἡ σκιά.

ΑΡ. 12 ΤΡΙΓΩΝΟΛΕΞΟΝ.

Σ Η Μ Α Ι Α
Η Μ Ε Ρ Α
Μ Ε Τ Α
Α Ρ Α
Γ Α
Α

Λύται. Ὀδυσσεὺς Νικολαΐδης (ἀρ. 11), Ε. Τζελεπόπουλος (ἀρ. 8 καὶ 9), Παναγ. Σ. Χαντζῆς (ἀρ. 8 καὶ 9), Σωκράτης Χατζῆ Γεωργιάδης (ἀρ. 11), Ἰω. Χατζηχρήστου (ἀρ. 11), Φίλιππος Παπαδόπουλος (ἀρ. 12), Ἀνώνυμος (ἀρ. 8), Α. Γ. (Φανάριον, ἀρ. 9), Δωροθέα Κουμαριανοῦ (8 καὶ 9).

ΑΡ. 14. ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς
εἰς τὴν θάλασσαν θὰ εἶμαι
ἂν δὲ μ' ἀποκεφαλίσῃς
εἰς τοὺς πόδας σου θὰ κεῖμαι.

Μαῦρο μάτι.

ΑΡ. 15. ΕΛΛΕΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟΝ

ο . ε . . ε . ι . ο . . α . ο . ε . . ε . η . αυ . ο .

Μαῦρο μάτι.

ΑΡ. 16. ΓΡΙΦΟΣ

$\frac{3}{4}$ εἷς ὢν do do do do do / do do do do do.

Μαῦρο μάτι.

Σημ. Ἕνεκα τυπογραφικοῦ λάθους τὸ ὑπ' ἀριθ. 13 ἐλλειποσύμφωνον ἀναδημοσιεύεται.

ΑΡ. 13. ΕΛΛΕΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟΝ

ἡ . ε . ια . ε . . α . . α . ε . . α . ε . αι

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Δάφνις, Μακροχώριον.—Τὸ σταλὲν δὲν τὸ ἐγκρίνομεν. Στείλατέ μας τίποτε ἄλλο.

Κ. Σ. Κ. Ζωγράφειον.—Θὰ σᾶς παρακαλέσωμεν νὰ ἀντιγράψετε τὸ σταλέν, διότι δὲν ἠδυνήθημεν νὰ τὸ ἀναγνώσωμεν. Τὸ χαρτὶ φαίνεται θὰ εἶναι πολὺ μαθητικό.

Ἐπιστολαί τινες σταλεῖσαι εἰς τὰ γραφεῖά μας παρέπεσαν. Ὅσοι λοιπὸν δὲν ἔλαβον ἀπάντησιν εἰς τὴν στήλην ταύτην δύνανται νὰ τὸ δηλώσουν.

Κον Π. Ρ. Κουσγουντζούκιον.—Αὐτὸ ποῦ λέγεται δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ. Δὲν τὸ ἐπιτρέπει, ὡς βλέπετε, ὁ χῶρός μας. Ἄλλως τε μία τοιαύτη μελέτη δὲν ἔχει τὸν τόπον της εἰς τὸν «Ἐπίκαιρον». Νὰ τὴν στείλετε εἰς κανὲν εἰδικὸν περιοδικόν.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.